

"Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie".
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 -
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ewaluacja zewnętrzna lokalnej strategii rozwoju

Stowarzyszenia pn. Lokalna Grupa Działania Nowa Galicja

Warszawa, 2022

1. Streszczenie najważniejszych wyników badania.

1. Analiza pomysłów, diagnoza obszaru LGD Nowa Galicja, a także możliwości finansowe pozwoliły na ustalenie dwóch celów ogólnych i przypisanych do nich celów szczegółowych. Pierwszy cel ogólny dotyczy aktywizacji lokalnej społeczności w tworzeniu miejsc pracy i rozwoju gospodarki na obszarze LGD, w ramach którego zaplanowano głównie wsparcie mieszkańców LGD w podejmowaniu i rozwijaniu działalności gospodarczych. Drugi cel ogólny odnosi się do poprawy jakości życia mieszkańców na obszarze LGD Nowa Galicja. W jego ramach wyznaczono trzy cele szczegółowe: poprawa warunków życia mieszkańców poprzez budowę i przebudowę infrastruktury technicznej i społecznej; zachowanie i promocja dziedzictwa lokalnego, aktywizację mieszkańców obszaru LGD oraz rozwój współpracy krajowej oraz międzynarodowej.
2. Realizacja wskaźników nie budzi zastrzeżeń, udało się zrealizować większość zaplanowanych przedsięwzięć, a część znajduje się w trakcie realizacji. Największy nacisk położono na działania związane z rozwojem przedsiębiorczości. Szczególną popularnością cieszyły się projekty związane z rozwojem i zakładaniem nowych przedsiębiorstw, które obecnie zrealizowane są na poziomie ok. 80%. Warte podkreślenia jest duża ilość zrealizowanych projektów grantowych, które nastroczały pewne trudności beneficjentom, mające związek z koniecznością spełnienia licznych wymagań formalnych, długim okresem realizacji i wymogiem zaangażowania własnych środków.
3. Do grup defaworyzowanych ujętych w diagnozie LSR zaliczono głównie młodych mieszkańców LGD w wieku produkcyjnym tj. bezrobotni w przedziałach wiekowych 18-34 lata, posiadający wykształcenie zawodowe, średnie zawodowe lub policealne. Dodatkowo w grupie defaworyzowanej ujęto również: osoby niepełnosprawne, absolwenci szkół i uczelni bez doświadczenia zawodowego, rolnicy, osoby nie dysponujące własnym środkiem transportu, ze względu na dojazd do miejsc pracy, kobiety bez kwalifikacji gotowe do podjęcia pracy, osoby starsze 50+ zarówno kobiety jak i mężczyźni oraz seniorzy. Realizację celów z zakresu przedsiębiorczości (1 cel ogólny) pozytywnie wpływa na poprawę sytuacji opisanych grup. Wsparcie dla przedsiębiorców: szkolenia, informowanie o naborach, pomoc przy składaniu

wniosków i zakładaniu działalności rzutuje na spadek poziomu bezrobocia na terenie LGD, którego poziom jest wyższy w porównaniu do całego województwa podkarpackiego.

4. LGD Nowa Galicja jak dotąd zrealizowała dwa z trzech projektów współpracy co można uznać za bardzo dobry wynik. Projekt krajowy dotyczył rozwoju infrastruktury rekreacyjnej – powstały ławeczki i siłownie plenerowe. Natomiast projekt międzynarodowy dotyczył: Promocji Enoturystyki i Dziedzictwa Lokalnego zrealizowany w ramach Polsko - Węgierskiej współpracy. Oba projekty wzbogaciły LGD o należyte doświadczenie w prowadzeniu projektów na szerszą skalę oraz wpłynęły pozytywnie na poprawę komfortu życia mieszkańców oraz rozwój krajobrazu i kultury obszaru LGD Nowa Galicja.
5. Biorąc pod uwagę II cel ogólny LSR brzmiący: poprawa jakości życia mieszkańców na obszarze LGD, warto zwrócić uwagę na zadania związane z poprawą infrastruktury, nowo powstałe: siłownie plenerowe, ławeczki, świetlice, izby pamięci, oraz remonty i modernizacje domów kultury, które z pewnością wpływają na komfort życia mieszkańców.
6. Turystyka i dziedzictwo kulturowe były uznane za ważny temat LSR obejmującej obszar działania LGD Nowa Galicja. Został on ujęty w celach szczegółowych strategii: "zachowanie i promocja dziedzictwa lokalnego oraz aktywizacja mieszkańców obszaru LGD". Za główne problemy wskazano mało kompleksową i średnio atrakcyjną ofertę turystyczną dla odwiedzających, brak baz noclegowych a także brak integracji międzypokoleniowej w ujęciu przekazywania tradycji regionalnych. W ramach przedsięwzięć skupiono się na poprawie stanu zabytków, a także wsparciu przedsięwzięć związanych z rozwojem agroturystyki. Pomimo opisanych działań zdaniem ankietowanych mieszkańców nie zauważono zwiększonego ruchu turystycznego. W trakcie wywiadów zwrócono uwagę na brak kompleksowej oferty i planu stworzenia sieci powiązań pomiędzy poszczególnymi miejscowościami. Mimo ww. problemów rozwój turystyki i ochrona dziedzictwa kulturowego pozostaje ważnym kierunkiem w rozwoju terenu LGD.
7. Funkcjonowanie biura LGD Nowa Galicja oceniono na bardzo wysokim poziomie zarówno pod względem działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, jak i doradczych. Biuro LGD tworzy 3-osobowy zespół, dobrze przeszkolonych i kompetentnych pracowników. W sposób kompleksowy udzielali oni porad na każdym

etapie składania wniosków, o czym świadczą odpowiedzi ankietowanych beneficjentów. Prawie wszyscy wnioskodawcy korzystali z porad i konsultacji biura LGD, a znaczna większość oceniła wsparcie oraz przygotowanie merytoryczne pracowników biura bardzo pozytywnie. O tym jak dobrze oceniana jest działalność biura świadczy fakt, że żaden z badanych beneficjentów nie wykluczył zabiegania o ponowne wsparcie ze strony LGD w przyszłości (gdyby pojawiła się taka możliwość).

8. W rozdziale dotyczącym diagnozy obszaru LGD zwrócono uwagę na sytuację demograficzną LGD Nowa Galicja. Zgodnie z analizą danych z GUS można określić mieszkańców gmin jako społeczeństwo starzejące się. Odpływ młodej ludności stanowi duży problem i zagrożenie dla przyszłości funkcjonowania zrzeszonych gmin. Migracje głównie w celach zarobkowych osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym stanowią główny powód obecnej sytuacji. Pochylnono się również nad tematem integracji międzypokoleniowej. Obszar LGD oraz związane z nim dziedzictwo kulturowe wydają się mało atrakcyjne dla młodych mieszkańców, którzy preferują większe aglomeracje miejskie.
9. W trakcie prac nad LSR-em zwracano uwagę na szereg problemów związanych z tematem innowacyjności. Kwestia ta została uznana za istotne kryterium wyboru operacji (zgodnie z cechami przekrojowymi podejścia LEADER), ale nie najważniejsze. Zwrócono uwagę na sztywność kryteriów innowacyjności, które ograniczają możliwość rozwojową innych podobnych do siebie przedsiębiorstw. Dlatego postulowano za stworzeniem nowej definicji innowacyjności, która umożliwi rozwój przedsiębiorczości, a zarazem pozytywnie wpłynie na nowe rozwiązania. Warto jednak dodać, że wnioski pisane są coraz lepiej, również pod tym kątem i pojawiają się coraz to ciekawsze pomysły, przykłady mogą stanowić mobilny tartak lub mobilne usługi kosmetyczne.
10. Korzyści płynące z rozwoju kapitału społecznego dotyczą rozmaitych obszarów i w tym aspekcie można wskazać choćby zmniejszenie nierówności społeczno-ekonomicznych, integrację z szerszą zbiorowością czy też większe zaangażowanie w rozwiązywanie problemów społecznych. W trakcie całego okresu wdrażania LSR można zaobserwować duże zainteresowanie mieszkańców działalnością LGD i możliwościami rozwojowymi jakie zapewnia stowarzyszenie. Zgodnie z przeprowadzonymi ankietami można określić, iż kontakt między mieszkańcami oraz między mieszkańcami a instytucjami publicznymi przebiega bardzo sprawnie. Lokalna społeczność widzi i

docenia zmiany jakie nastąpiły na obszarze gmin, które wpływają na jakość spędzania czasu (miejsca spotkań, możliwość aktywnego spędzania czasu), a także na relacje między mieszkańcami i wzrost kapitału społecznego.

11. W ramach oceny efektów wdrażania LSR, badani zwrócili uwagę na wzrost ilości organizacji pozarządowych oraz dość wysoki stopień realizacji projektów grantowych, co można uznać za bardzo pozytywne zjawisko pod kątem aktywizacji społeczności lokalnej.
12. Nie ma większych obaw co do realizacji wartości docelowych wskaźników. Jedynym problemem może być konieczność ogłoszenia kolejnych naborów po negatywnych ocenach Urzędu Marszałkowskiego.

2. Spis treści

1. STRESZCZENIE NAJWAŻNIEJSZYCH WYNIKÓW BADANIA.....	2
2. SPIS TREŚCI	6
3. OPIS PRZEDMIOTU BADANIA UWZGLĘDNIAJĄCY CELE I ZAKRES EWALUACJI.	7
4. OPIS METODOLOGII WRAZ Z OPISEM SPOSOBU REALIZACJI BADANIA.	9
5. OPIS WYNIKÓW BADANIA WRAZ Z ICH INTERPRETACJĄ.	10
5.1. OCENA LSR	10
5.2. REALIZACJA CELÓW STRATEGII	28
5.3. REALIZACJA PLANU DZIAŁANIA (BUDŻET)	42
5.4. PROJEKTY WSPÓŁPRACY	45
5.5. PROJEKTY POZA RLKS	50
5.6. DZIAŁALNOŚĆ BIURA LGD	53
ROZDZIAŁ 6 ODPOWIEDZI NA PYTANIA BADAWCZE	67
6.1. OCENA WPŁYWU NA GŁÓWNY CEL LSR	67
6.2. OCENA WPŁYWU NA KAPITAŁ SPOŁECZNY	68
6.3. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	69
6.4. TURYSTYKA I DZIEDZICTWO KULTUROWE	69
6.6. INNOWACYJNOŚĆ	71
6.7. PROJEKTY WSPÓŁPRACY	71
6.8. OCENA FUNKCJONOWANIA LGD	72
6.9. OCENA PROCESU WDRAŻANIA	72
6.10. WARTOŚĆ DODANA PODEJŚCIA LEADER.....	73
7. PODSUMOWANIE. WNIOSKI I REKOMENDACJE.....	74
8. SPIS TABEL I WYKRESÓW.....	76
9. ANEKSY TWORZONE W TOKU REALIZACJI BADANIA.....	78

3. Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji.

Raport jest efektem badania ewaluacyjnego przeprowadzonego przez Spółkę Conectedness przy merytorycznym wsparciu Fundacji Socjometr. Przedmiotem badania była ewaluacja procesu wdrażania Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność prowadzonego przez Lokalną Grupę Działania w okresie programowania Unii Europejskiej 2014-2020.

Spółka Conectedness jest podmiotem, który specjalizuje się między innymi w przygotowywaniu dokumentów ewaluacyjnych i strategicznych, natomiast Fundacja Socjometr jest niezależnym podmiotem specjalizującym się w badaniach społecznych, który spełnia wymogi stawiane ewaluatorom zewnętrznym określone w Wytycznych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nr 5/3/2017 w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Głównym celem badania ewaluacyjnego było zgromadzenie szerokiego zestawu danych, które pozwalają na wszechstronną ocenę całego procesu przygotowania i wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Kluczową kwestią jest tu z całą pewnością odpowiedź na pytanie czy oceniany dokument strategiczny trafnie diagnozował potrzeby mieszkańców obszaru LGD oraz jego potencjał rozwojowy. Na tej podstawie możliwe jest formułowanie wniosków na temat zakresu ewentualnego wpływu Lokalnej Grupy Działania na rozwój lokalnej społeczności.

Szczegółowe cele badania zostały sformułowane na podstawie wspomnianych powyżej Wytycznych wydanych w 2017 roku przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Skupiały się one w kilku obszarach tematycznych, w ramach których postawiono pytania badawcze.

Obszary badań oraz przypisane do nich pytania badawcze:

1. Ocena wpływu na główny cel LSR
 - a. Jaki jest stopień osiągnięcia celu głównego i przypisanych do niego wskaźników LSR?
2. Ocena wpływu na kapitał społeczny
 - a. Jaki jest wpływ LSR na kapitał społeczny, w tym w szczególności na aktywność społeczną, zaangażowanie w sprawy lokalne?
 - b. W jaki sposób należałoby wspierać rozwój kapitału społecznego w przyszłości?
3. Przedsiębiorczość
 - a. W jakim stopniu realizacja LSR przyczyniła się do rozwoju przedsiębiorczości?
 - b. Czy i w jaki sposób wspieranie przedsiębiorczości w ramach kolejnych edycji LSR jest wskazane?
4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe
 - a. W jakim stopniu LSR przyczyniła się do budowania lokalnego potencjału w zakresie turystyki i dziedzictwa kulturowego?
 - b. W jakich kierunkach należy wspierać rozwój lokalnego potencjału turystycznego?
5. Grupy defaworyzowane

- a. Czy w LSR właściwie zdefiniowano grupy defaworyzowane oraz czy realizowane w ramach LSR działania odpowiadały na potrzeby tych grup?
- b. Jaki był wpływ LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego?
- c. Jakie działania należy podejmować w skali lokalnej na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego?
6. Innowacyjność
 - a. W jakim stopniu projekty realizowane w ramach LSR były innowacyjne?
 - b. Jakie można wyróżnić typy innowacji powstałych w ramach LSR?
7. Projekty współpracy
 - a. Jaka była skuteczność i efekty działania wdrażania projektów współpracy?
 - b. Jaką formę i zakres powinny przyjmować projekty współpracy w przyszłości?
8. Ocena funkcjonowania LGD
 - a. Czy sposób działania partnerów w ramach LGD pozwalał na efektywną i skuteczną realizację LSR?
 - b. Jaka jest skuteczność i efektywność działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?
 - c. Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD by skuteczniej realizowała LSR?
9. Ocena procesu wdrażania
 - a. Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR odbywała się zgodnie z planem?
 - b. Czy procedury naboru, wyboru i realizacji projektów były wystarczająco przejrzyste i przyjazne dla beneficjentów?
 - c. Czy kryteria pozwoliły na wybór najlepszych projektów (spójnych z celami LSR)?
 - d. Czy przyjęty system wskaźników pozwalał na zebranie wystarczających informacji o procesie realizacji LSR i jej rezultatach?
10. Wartość dodana podejścia LEADER
 - a. Czy działalność LGD wpływa na poprawę komunikacji pomiędzy różnymi interesariuszami działalności LGD, budowanie powiązań między nimi i sieciowanie?
 - b. Czy stworzony dzięki wsparciu w ramach LSR potencjał rozwojowy jest w dostateczny sposób wykorzystywany i promowany?
 - c. Czy projekty realizowane w ramach LSR są spójne ze zidentyfikowanym potencjałem rozwojowym obszaru objętego LSR i czy te projekty przyczyniają się do jego wzmocnienia?
 - d. Czy przeprowadzone w ramach LSR inwestycje są komplementarne względem siebie lub względem wiodącego projektu/tematu określonego w LSR?

Szczegółowe obszary działań, które były poddawane ocenie:

1. Działalność biura LGD, w tym w szczególności jakość i efektywność świadczonego doradztwa dla wnioskodawców (rzeczywistych i potencjalnych) oraz beneficjentów.
2. Realizacja planu komunikacji, rozpoznawalność LGD, wymiana informacji z mieszkańcami obszaru oraz jakość podejmowanych działań komunikacyjnych.
3. Realizacja rzeczowo-finansowa Lokalnej Strategii Rozwoju.
4. Funkcjonowanie organów LGD.
5. Działania na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej oraz włączenia społecznego (w szczególności wsparcie udzielone przedstawicielom grupy defaworyzowanej).
6. Działania LGD w zakresie rozwoju przedsiębiorczości oraz turystyki i dziedzictwa kulturowego.
7. Promowanie innowacyjności na obszarze objętym LSR.
8. Realizacja projektów współpracy.

4. Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania.

Badanie ewaluacyjne zostało przeprowadzone w pierwszej połowie 2022 roku. W jego ramach poddano analizie dwie grupy danych:

1. Dane zastane, w tym:
 - a. dane ze statystyk publicznych,
 - b. dane gromadzone przez Lokalną Grupę Działania w ramach monitoringu,
2. Dane wywołane, w tym:
 - b. dane zebrane za pomocą technik jakościowych,
 - c. dane zebrane za pomocą technik ilościowych.

Dane pochodzące ze statystyk publicznych dostarczyły wysoce obiektywnych informacji na temat zmian na obszarze LGD, które dokonały się w okresie realizacji ocenianej Strategii RLKS. Dane te dotyczyły między innymi zjawisk demograficznych, rynku pracy, lokalnej gospodarki oraz sytuacji społecznej. Wszystkie te dane zostały zaprezentowane w tabelach lub na wykresach. Szczegółowy wykaz ilustracji zawartych w raporcie, który umieszczony jest na jego końcu pozwala na szybkie zapoznanie się z zakresem poddanych analizie danych, które pochodziły z Głównego Urzędu Statystycznego.

Lokalne Grupy Działania gromadzą istotne dane na temat procesu wdrażania Strategii RLKS, które musiały być poddane analizie. Wśród tych danych należy wskazać w szczególności informacje o prowadzonych naborach, dane o postępie rzeczowo-finansowym, wskaźniki realizacji planu komunikacji oraz dane dotyczące doradztwa. Analiza tej kategorii danych zastanych pozwoliła na ocenę skuteczności działań prowadzonych przez LGD oraz wskazała, w których obszarach działalność LGD pokrywała się ze zmianami na obszarze objętym LSR sugerowanymi przez wyniki analizy danych pochodzących z GUS.

Badacze przeprowadzili również badania jakościowe. Obejmowały one wywiady z pracownikami LGD oraz wywiady z przedstawicielami jego organów – Zarządu i organu decyzyjnego (Rady). Rozmowy te odegrały istotną rolę w procesie powstawania raportu. Pozwoliły one na pogłębienie wiedzy na temat przebiegu procesu wdrażania LSR, rozpoznanie problemów pojawiających się w jego trakcie oraz sposobu reagowania na nie przez przedstawicieli Lokalnej Grupy Działania.

W ramach ewaluacji zewnętrznej zbierano także dane ilościowe. Przygotowano dwa kwestionariusze ankiety. Pierwszy z nich kierowany był do mieszkańców obszaru objętego Strategią RLKS, a drugi do beneficjentów wsparcia osób i przedstawicieli organizacji, które realizowały operacje w ramach jej wdrażania. Zastosowano technikę CAWI (*computer-assisted web interview*), co oznacza, że ankieta przeprowadzona została za pomocą platformy internetowej. Za dystrybucję linka do ankiety odpowiedzialni byli pracownicy Lokalnej Grupy Działania.

5. Opis wyników badania wraz z ich interpretacją.

5.1. Ocena LSR

Ogólna prezentacja obszaru

Rysunek 1 Obszar LGD Nowa Galicja

W skład Lokalnej Grupy Działania Nowa Galicja wchodzi siedem gmin: Dębowiec, Jasło, Kołaczyce, Krempana, Nowy Żmigród, Osiek Jasielski oraz Tarnowiec. Wszystkie gminy położone są w powiecie jasielskim, leżącym na pograniczu Beskidu Niskiego i Pogórza Karpackiego w województwie podkarpackim. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż terytorium LGD jest obszarem spójnym w kontekście geograficznym, każda para gmin pozostaje w bezpośrednim lub dalszym sąsiedztwie, tworząc tym samym zwarty obszar geograficzny. Stowarzyszenie pn. Lokalna Grupa Działania Nowa Galicja zajmuje obszar spójny terytorialnie o powierzchni 671 km², co stanowi 80,7 % obszaru powiatu jasielskiego.

W 2013 roku łączna liczba ludności objęta LRS wynosiła 60 049 osób. W 2020 roku liczba ta nieco spadła do poziomu 59 280 osób. Spadek liczby ludności pomiędzy latami 2015 a 2020

zanotowano w sześciu z siedmiu gmin. Jedynie gmina Dębowiec zanotowała wzrost populacji o 113 osób. Największy spadek odnotowano w gminie Nowy Żmigród (o 285) następnie gmina Jasło (o 168) Mimo wspomnianych spadków gmina Jasło zajmuje pierwsze miejsce pod kątem liczby mieszkańców tj. 16 227 (dane na rok 2020) jednakowoż gminą o najmniejszej populacji to gmina Krempna z wynikiem 1 848 osób (dane na rok 2020). Szczegóły obrazuje poniższa tabela.

Ludność w gminach wchodzących w skład LGD						
Nazwa gminy/rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dębowiec (2)	8 731	8 780	8 822	8 862	8 867	8 844
Jasło (2)	16 395	16 407	16 331	16 357	16 357	16 227
Kołaczyce (3)	8 957	8 955	8 964	8 947	8 929	8 920
Krempna (2)	1 917	1 893	1 887	1 886	1 861	1 848
Nowy Żmigród (2)	9 218	9 201	9 149	9 101	9 009	8 933
Osiek Jasielski (2)	5 403	5 377	5 358	5 382	5 372	5 357
Tarnowiec (2)	9 204	9 180	9 124	9 165	9 168	9 151

Tabela 1. Ludność w gminach stanowiących LGD Nowa Galicja

Kwestią wymagającą analizy są dochody gmin. Stanowią one parametr obrazujący w pośredni sposób dochodowość mieszkańców, ale także opisujący poziom rozwoju sektora gospodarczego. Wyrazem zdolności dochodowej gmin jest wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie, czyli tzw. wskaźnik G, który stanowi podstawę do wyliczenia rocznych kwot części wyrównawczej subwencji ogólnej i wpłat. Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wskaźnik G dla każdej gminy oblicza się dzieląc kwotę dochodów podatkowych (z tytułu podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od środków transportowych, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatku od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej, wpływów z opłaty skarbowej, wpływów z opłaty eksploatacyjnej, udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych) za rok poprzedzający rok bazowy przez liczbę mieszkańców gminy. W przypadku LGD Nowa Galicja zanotowano tendencję wzrostową wskaźnika G w każdej z gmin. Gmina Jasło zajmuje wiodącą pozycję wśród gmin obszaru wchodzącego w skład LGD pod względem omawianego wskaźnika,

najmniejszy wzrost wskaźnika G osiągnęła gmina Kołaczyce. Szczegóły dotyczące dochodów gmin w oparciu o wskaźnik G obrazuje tabela poniżej.

Wskaźniki G dla gmin wchodzących w skład LGD			
	2018	2020	2022
Dębowiec (2)	628,71	720,2	791,56
Jasło (2)	860,1	973,06	1100,54
Kołaczyce (3)	659,71	747	796,79
Krempna (2)	773,55	845,2	919,39
Nowy Żmigród (2)	618,93	714,07	777,99
Osiek Jasielski (2)	621,12	677,32	819,38
Tarnowiec (2)	806,78	931,74	945,75

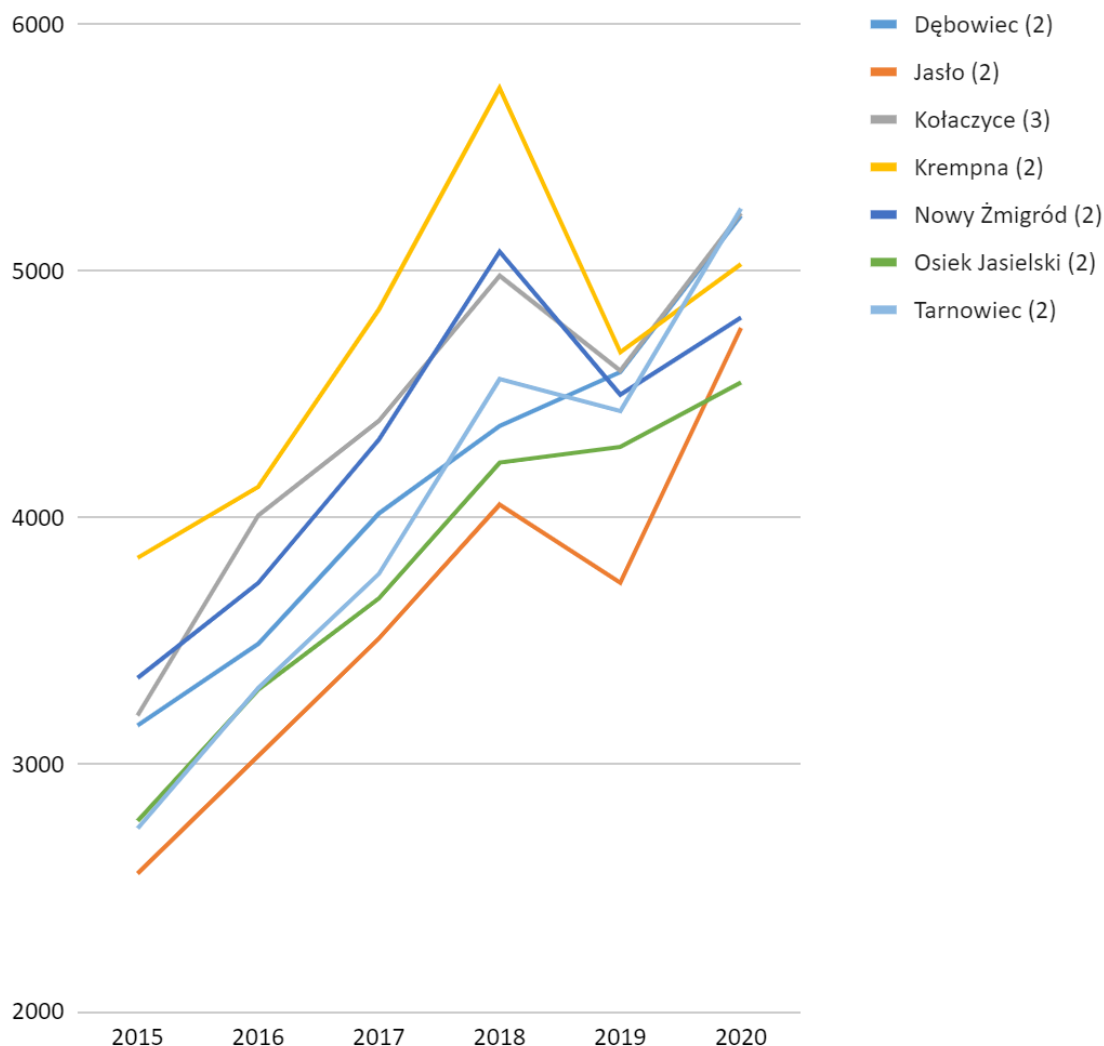
Tabela 2 Wartości wskaźnika G dla gmin wchodzących w skład LGD Nowa Galicja.

Kolejną kwestią wymagającą omówienia są wydatki gmin. W latach 2015 - 2020 odnotowano ogólny wzrost wydatków w każdej z gmin. Niewielką anomalię wykazują gminy: Dębowiec, Kołaczyce, Krempna, Nowy Żmigród oraz Tarnowiec, gdzie w 2019 odnotowano mniejszą wartość wydatków niż w roku poprzedzającym (tj.2018), by w 2020 ponownie odnotować wskaźnik wzrostu we wszystkich gminach. W 2020 roku największe wydatki w wskazaniu na jednego mieszkańca miała gmina Tarnowiec (5 253,54), kolejno gmina Kołaczyce (5 234,55), podobny wynik zanotowano również w gminie Dębowiec (5 223,35). Najmniejszą wartość wydatków na rok 2020 zaobserwowano w gminie Osiek Jasielski (4 548,30). Analizując wzrost wydatków między rokiem 2015 a 2020 możemy spostrzec, iż największy skok odnotowała gmina Jasło z różnicą 2210,99. Szczegóły obrazują poniższe wykresy oraz tabela.

Wydatki gmin na 1 mieszkańca						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dębowiec (2)	3 158,63	3 489,06	4 018,18	4 372,06	4 590,44	5 223,35
Jasło (2)	2 558,68	3 035,32	3 511,36	4 053,76	3 737,40	4 769,67
Kołaczyce (3)	3 199,13	4 010,21	4 393,28	4 980,75	4 595,98	5 234,55
Krempna (2)	3 837,99	4 125,86	4 844,58	5 741,73	4 671,29	5 028,41
Nowy Żmigród (2)	3 351,63	3 736,29	4 316,79	5 078,40	4 498,63	4 811,48
Osiek Jasielski (2)	2 771,67	3 303,92	3 674,04	4 223,80	4 287,32	4 548,30
Tarnowiec (2)	2 742,07	3 310,59	3 773,55	4 562,17	4 432,49	5 253,54

Tabela 3. Wydatki gmin wchodzących w skład LGD Nowa Galicja w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Wydatki gmin na 1 mieszkańca

Wykres 1. Wydatki gmin wchodzących w skład LGD Nowa Galicja w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Gminy wchodzące w skład obszaru LGD Nowa Galicja w porównaniu do wszystkich gmin województwa podkarpackiego wypadają różnie w zależności od analizowanego wskaźnika. Najwyższy dochód własny z budżetu gminy na 1 mieszkańca zajmuje gmina Krempna z wynikiem 1694,6 a najniższy Gmina Nowy Żmigród (1110,3) W kategorii: środki w budżecie gminy na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych na 1 mieszkańca najwyższą lokatę zajmuje gmina Osiek Jasielski (389,6) Na uwagę zasługuje gmina Nowy Żmigród, która w kolejnej kategorii uzyskała najniższy wynik (17,3). Największe wydatki ogółem na 1 mieszkańca wykazała gmina Tarnowiec (5251,2), podobny wynik uzyskała gmina Kołaczyce (5244,5) oraz gmina Dębowiec (5228,1). Warto zauważyć, że wyjątkowo w tej kategorii wszystkie wyniki osiągają zbliżony poziom. Najwyższą lokatę w

ostatniej kategorii: podmiot gospodarki narodowej w rejestrze REGON osiągnęła gmina Jasło (711,0) a najniższy Osiek Jasielski z wynikiem 567,0.

Gmina	Wybrane dane gmin obszaru LGD Nowa Galicja			
	Dochody własne budżetu gminy na 1 mieszkańca	Środki w budżecie gminy na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych [zł] na 1 mieszkańca	Wydatki ogółem na 1 mieszkańca	Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności
Dębowiec (2)	1375,2	277,5	5228,1	647,0
Jasło (2)	1520,1	66,9	4799,9	711,0
Kołaczyce (3)	1294,4	113,3	5244,5	617,0
Krempna (2)	1694,6	54,1	5052,9	671,0
Nowy Żmigród (2)	1110,3	17,3	4845,9	665,0
Osiek Jasielski (2)	1189,5	389,6	4552,5	567,0
Tarnowiec (2)	1421,3	44,0	5251,2	691,0

Tabela 4 Wybrane dane gmin obszaru LGD Nowa Galicja

Przedsiębiorczość

Biorąc pod uwagę kwestię przedsiębiorczości, warto zwrócić uwagę na sytuację związaną z bezrobociem na obszarze LGD oraz skonfrontować je z danymi w skali powiatu jasielskiego i województwa podkarpackiego. Zestawiając dane obszaru LGD Nowa Galicja w latach 2011-2014 odnotować można wyższy procent bezrobocia, niż na obszarach powiatu Jasielskiego i całego województwa podkarpackiego. Jednak z danych raportu LRS wynika, że liczba zarejestrowanych bezrobotnych na obszarze LGD przybiera tendencję spadkową od roku 2012 (5618 os. bezrobotnych), w roku 2014 ta liczba wyniosła 4560, co można odnotować jako bardzo pozytywna tendencja, która zdaniem reprezentantów organów LGD powinna być utrzymywana.

Wśród osób bezrobotnych nieznacznie przeważają kobiety, stanowiące grupę defaworyzowaną na rynku pracy. Warto zwrócić uwagę, iż największą grupą wiekową wśród bezrobotnych stanowią ludzie młodzi w wieku produkcyjnym tj. 25-34 lata (30,5% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych na obszarze LGD) oraz ludzie w wieku 35-44 lat (22,4%) Jest to zjawisko negatywne, wobec którego LGD powinna wyjść naprzeciw.

Największy wzrost i najwyższy wskaźnik zatrudnienia w latach 2015-2020 notuje gmina Jasło (1161), warto zwrócić uwagę na wartość zatrudnienia kobiet w tych latach, która pozostaje niezmienna (549) w przeciwieństwie do ilości zatrudnionych mężczyzn, gdzie wartość wzrosła o 152. Niewielki spadek zatrudniania na przestrzeni lat 2015-2020 wykazują gminy: Dębowiec, Kołaczyce, Nowy Żmigród oraz Osiek Jasielski. Najwyższą lokatę zajmuje gmina Tarnowiec, gdzie ilość osób pracujących w stosunku od roku 2015 do 2020 wyniosła 265 nowych zatrudnień, jest to najwyższy wzrost wśród gmin wchodzących w obszar LGD. Ilość zatrudnionych zarówno mężczyzn i kobiet w poszczególnych gminach jest różna, ciężko zanotować konkretną tendencję. Na uwagę zasługuje gmina Tarnowiec, gdzie nastąpił największy wzrost zatrudnienia kobiet. Dane obrazuje tabela poniżej.

Gmina	Pracujący w gminach wchodzących w skład LGD					
	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	2015	2020	2015	2020	2015	2020
Dębowiec (2)	561	593	124	180	437	413
Jasło (2)	1 009	1 161	460	612	549	549
Kołaczyce (3)	545	532	239	191	306	341
Krempna (2)	136	142	60	68	76	74
Nowy Żmigród (2)	448	439	171	128	277	311
Osiek Jasielski (2)	201	193	60	53	141	140
Tarnowiec (2)	663	928	345	536	318	392

Tabela 5. Pracujący w gminach wchodzących w skład LGD Nowa Galicja

W latach 2015-2020 odnotowano pozytywne zjawisko w postaci spadku odsetka udziału bezrobotnych zarejestrowanych we wszystkich gminach wchodzących w skład LGD. Trzeba zanotować, że spadki te były niewielkie, największy dotyczy gminy Osiek Jasielski (spadek o 4,1). Najmniejszy wzrost osiągnęła gmina Jasło (2,6), jednak na uwagę zasługuje informacja, że jest to jedna z dwóch gmin o najmniejszym odsetku bezrobocia w LGD.

Gmina	Pracujący w gminach wchodzących w skład LGD (%)					
	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	2015	2020	2015	2020	2015	2020
Dębowiec (2)	11,2	8,1	9,2	6,2	13,4	10,2
Jasło (2)	10,6	8,0	9,0	6,3	12,6	9,9
Kołaczyce (3)	12,7	9,3	10,1	6,8	15,6	12,3
Krempna (2)	12,7	9,3	11,2	8,1	14,8	11,1
Nowy Żmigród (2)	12,3	8,5	10,0	7,2	14,9	10,1
Osiek Jasielski (2)	11,5	7,4	9,6	5,7	13,8	9,4
Tarnowiec (2)	10,5	7,9	8,4	6,0	12,8	10,1

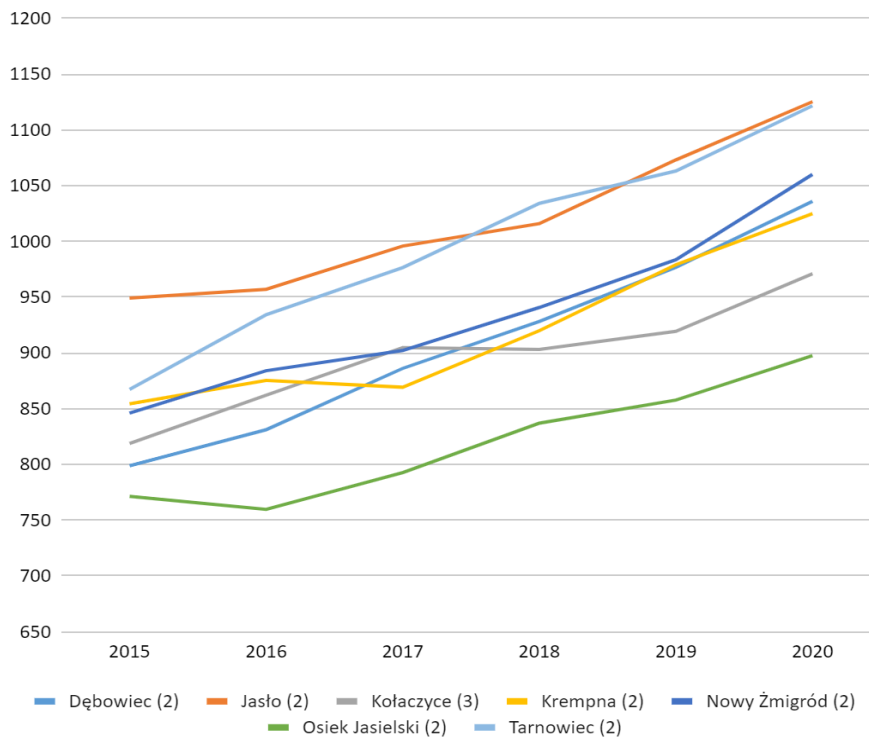
Tabela 6. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wchodzących w skład LGD Nowa Galicja

Z diagnozy Lokalnej Strategii Rozwoju wynika, że w latach 2011-2014 nastąpił wzrost liczby działalności gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne. Mimo to jej autorzy stwierdzili, że obszar LGD cechuje dość niska przedsiębiorczość mieszkańców wyrażona m.in. liczbą podmiotów gospodarczych na 1 tys. Mieszkańców. W latach 2011-2014 liczba podmiotów gospodarki narodowej ogółem dla wszystkich gmin LGD mieściła się w przedziale: 3039 a 3198. Natomiast w roku 2020 liczba ta wyniosła: 7236. Jasno można określić, że ilość podmiotów na przestrzeni kilku lat podwoiła swoją liczbę co można określić jako bardzo pozytywny trend. Analizując poniższe wykresy widoczne są wzrosty w każdej z członkowskich gmin. Największy skok zanotowała gmina Tarnowiec ze wzrostem o 254, natomiast najmniejszy rozwój pod kątem analizowanego wskaźnika nastąpił w gminie Osiek Jasielski. Szczegóły prezentowane są w tabeli i na wykresie poniżej.

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dębowiec (2)	798,8	831,1	886,1	928,20	976,80	1 035,90
Jasło (2)	949,10	957,00	995,80	1 015,90	1 073,10	1 125,20
Kołaczyce (3)	818,7	862,1	904,8	903,10	919,30	971,00
Krempna (2)	854,30	875,30	869,20	919,90	979,10	1 024,80
Nowy Żmigród (2)	846,00	884,00	902,10	940,70	983,50	1 060,00
Osiek Jasielski (2)	771,4	759,7	792,6	837	857,7	897,5
Tarnowiec (2)	867,3	934,2	976,4	1 034,10	1 063,10	1 121,60

Tabela 7 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym.

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym

Wykres 2 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. Ludzi w wieku produkcyjnym

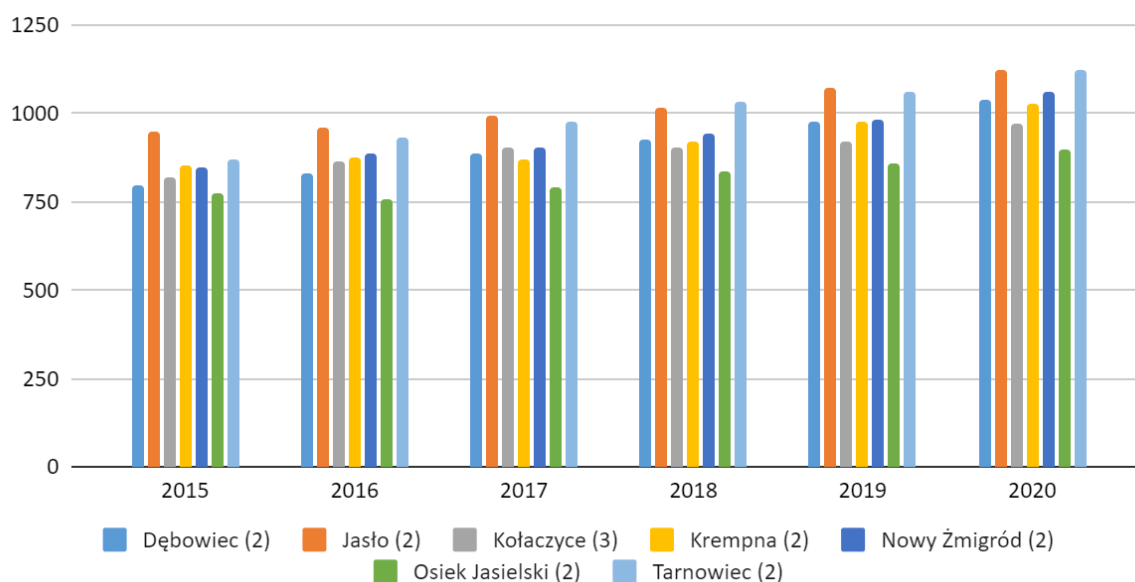
W trakcie konsultacji realizowanych w ramach opracowywania LSR na lata 2016-2020 zwracano uwagę na szereg problemów, w tym niedostateczne wykorzystywanie posiadanych zasobów dla rozwoju regionu, brak rozwiniętej przedsiębiorczości społecznej, niski poziom innowacyjności lokalnych firm, małą liczbę działań innowacyjnych podejmowanych przez przedsiębiorców oraz niewystarczającą znajomość zagadnień dotyczących rozwoju przedsiębiorczości. Na obszarze LGD najczęściej występującą branżą reprezentują podmioty gospodarcze związane z szeroko pojętymi usługami, stanowią one średnio 68% wszystkich rodzajów działalności. Średnio 28% podmiotów gospodarki narodowej wykonuje działalność związaną z przemysłem i budownictwem, z kolei 3% działalności związane jest z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem.

Na przestrzeni lat 2015-2020 nastąpił wzrost przedsiębiorczości, ale trudno go nazwać dynamicznym. Najlepsze efekty osiągnęły gminy Jasło i Tarnowiec, najślabiej w zestawieniu wypadła gmina Osiek Jasielski. Szczegółowe wyniki przedstawiają tabela i wykres poniżej.

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dębowiec (2)	798,8	831,1	886,1	928,2	976,8	1 035,90
Jasło (2)	949,1	957	995,8	1 015,90	1 073,10	1 125,20
Kończycze (3)	818,7	862,1	904,8	903,1	919,3	971
Krempna (2)	854,3	875,3	869,2	919,9	979,1	1 024,80
Nowy Żmigród (2)	846	884	902,1	940,7	983,5	1 060,00
Osiek Jasielski (2)	771,4	759,7	792,6	837	857,7	897,5
Tarnowiec (2)	867,3	934,2	976,4	1 034,10	1 063,10	1 121,60

Tabela 8 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. Ludności

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców

Wykres 3 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. Mieszkańców

Organizacje pozarządowe

Na podstawie uzyskanych danych z obszaru LGD Nowa Galicja można stwierdzić, że stowarzyszenia działają prężnie, ich liczba utrzymuje się na stałym poziomie lub wzrasta. Przykładem stałego poziomu liczby organizacji są gminy: Krempna(12), Nowy Żmigród (31) oraz Osiek Jasielski(12). W pozostałych gminach liczba ta z każdym rokiem wzrasta. Gminy z największą liczbą stowarzyszeń i organizacji to Jasło (38) i Tarnowiec (37). Łączna liczba organizacji na obszarze LGD Nowa Galicja w roku 2014 wyniosła 183. Zestawione dane mają wydźwięk pozytywny. Stowarzyszenia i organizacje społeczne na obszarze LGD mają bardzo duży wpływ na zachowanie dziedzictwa lokalnego, na co wskazują dane z konsultacji społecznych, badania ankietowego oraz pozostałe dane zawarte w Rozdziale 2 Lokalnej Strategii Rozwoju - Partycypacyjny charakter LGD.

Lokalny folklor oraz sztuka ludowa, a także dziedzictwo kulturowe i naturalne odgrywają znaczącą rolę na obszarach objętych LGD. Na całym obszarze mieszkają twórcy ludowi oraz artyści prężnie działający ze stowarzyszeniami regionalnymi. Ponadto istnieją zespoły, kapele, koła gospodyń, które kultywują dziedzictwo kulturowe i lokalny folklor.

W LSR brak jest jednak informacji na temat innego rodzaju przedsięwzięć i organizacji. Z dokumentu strategicznego wynika, iż główny nacisk kładziony jest na organizacje związane z tematem dziedzictwa lokalnego, kulturowego, historycznego, kulinarnego. Brakuje organizacji i stowarzyszeń, które zajmą się tematem dość wysokiego bezrobocia wśród osób młodych, w wieku produkcyjnym lub aktywacji zawodowych grup defaworyzowanych. Brakuje większej liczby organizacji społecznych zajmujących się walką z wykluczeniem społecznym, zawodowym lub niepełnosprawnością.

Grupy defaworyzowane

Samorządy gmin członkowskich do głównych grup defaworyzowanych zaliczały w swoich dokumentach strategicznych głównie dwie grupy:

- bezrobotnych w przedziale wiekowym od 25 do 34 lat
- bezrobotnych w wieku od 34 do 44 lat

Wskazano, że najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby posiadające wykształcenie zawodowe i policealne oraz średnie zawodowe. Dodatkowo do grup defaworyzowanych zaliczono: osoby niepełnosprawne, absolwenci szkół i uczelni bez doświadczenia zawodowego, rolnicy, osoby nie dysponujące własnym środkiem transportu, ze względu na dojazd do miejsc pracy, kobiety bez kwalifikacji gotowe do podjęcia pracy, osoby starsze 50 + zarówno kobiety jak i mężczyźni.

Za najważniejsze przyczyny bezrobocia wśród wymienionych grup uznano: transformację ustrojową, brak ofert pracy, brak zainteresowania bezrobotnych podjęciem pracy, niskie płace, niska świadomość społeczna, niedostosowanie szkolnictwa do rynku pracy, obojętność społeczna wobec patologii, wadliwe prawo, niska skuteczność projektów systemowych, niska skuteczność kształcenia, brak perspektyw na rozwój gospodarczy obszaru.

Powzięto następujące metody dotarcia do grup defaworyzowanych w celu wprowadzenia działań przeciwdziałających wykluczeniu: organizacja szkoleń, prezentacje dobrych praktyk, budowanie i promocja „marki” LGD. Stwierdzono także potrzebę zmiany świadomości mieszkańców w kierunku wywołania u nich chęci do zmian. Konieczna jest także zmiana w postawach samych przedsiębiorców. Budowanie sieci podmiotów zaangażowanych w pracę z grupami defaworyzowanymi i bezrobotnymi oraz włączenie innych podmiotów do sieci.

Zgodnie z raportami GUS oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Jaśle największą grupę bezrobotnych stanowią ludzie młodzi 24-34 lat. W 2014 roku wynosił on 1633 na obszarze LGD. Kolejną grupą były osoby w wieku 35-44 z wynikiem 1200 os. Dlatego słuszną jest diagnoza odnosząca się do grup defaworyzowanych, wśród których znajdują się ludzie między 24 a 44 rokiem życia. Jest to również najbardziej liczna grupa mieszkańców w każdej z gmin, co obrazuje tabela poniżej. Ponadto warto zwrócić uwagę na sytuację demograficzną w ujęciu osób w wieku poprodukcyjnym, których to liczba na przestrzeni lat 2015-2020 wzrasta w każdej z gmin. Odmienne zjawisko można zanotować w grupie przedprodukcyjnej, gdzie z roku na rok liczba osób młodych maleje. Istnieje duże zagrożenie, że w kolejnych latach zaistnieje zjawisko starzejącego się społeczeństwa na terenie gmin LGD.

Gmina	Ludność gmin w wieku:					
	Przedprodukcyjnym		Produkcyjnym		Poprodukcyjnym	
	2015	2020	2015	2020	2015	2020
Dębowiec (2)	1 727	1 660	5 496	5 522	1 508	1 662
Jasło (2)	3 044	2 775	10 462	10 247	2 889	3 205
Kołaczyce (3)	1 759	1 644	5 741	5 664	1 457	1 612
Krempna (2)	321	274	1 311	1 210	285	364
Nowy Żmigród (2)	1 686	1 520	5 875	5 604	1 657	1 809
Osiek Jasielski (2)	1 049	994	3 474	3 387	880	976
Tarnowiec (2)	1 699	1 636	5 823	5 635	1 682	1 880

Tabela 9 Ludność w wieku przed-.-po- i produkcyjnym

Odptyw ludzi młodych bezpośrednio może wiązać się z migracją w celach zarobkach, rozwoju zawodowego lub naukowego. Destynacją takich migracji są większe aglomeracje miejskie oraz inne kraje. W latach 2015-2019 dość zróżnicowanie wypadają wskaźniki dotyczące salda migracji w gminach objętych LGD. Na przestrzeni lat saldo ujemne zanotowano we wszystkich gminach oprócz gminy Dębowiec z wynikiem 14 w 2020 roku.

Saldo migracji ogółem w gminach wchodzących w skład LGD					
Nazwa gminy/rok	2016	2017	2018	2019	2020
Dębowiec (2)	59	37	46	16	14
Jasło (2)	6	-21	-1	-7	-26
Kołaczyce (3)	3	-31	-2	-7	-6
Krempna (2)	-11	-21	-18	-19	-17
Nowy Żmigród (2)	-18	-53	-49	-74	-31
Osiek Jasielski (2)	-30	-34	-3	-6	0
Tarnowiec (2)	-49	-49	18	15	0

Tabela 10 Saldo migracji ogółem w gminach wchodzących w skład LGD

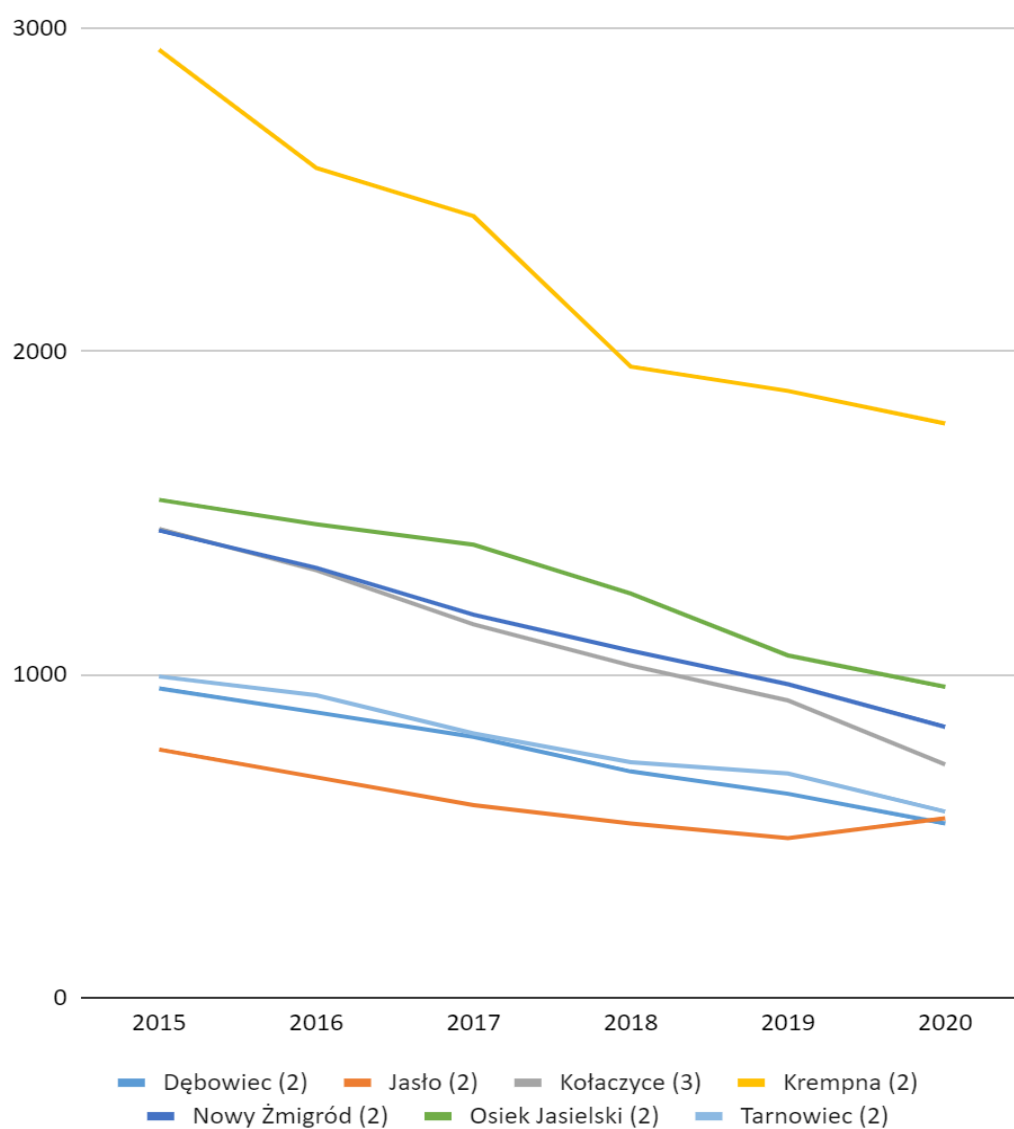
Z danych zawartych w LSR wynika, że liczba osób korzystających z różnych form zasiłków utrzymywała się w latach 2011-2014 średnio na poziomie 5750 osób. W 2012 odnotowano największą liczbę osób korzystających z różnych form zasiłku, stanowili oni 10% całej liczby ludności objętej obszarem LGD. Gmina Jasło odnotowała największą liczbę beneficjentów korzystających z pomocy we wszystkich latach - średnio 1588 osób w każdym roku.

Warto zauważyć, iż w kolejnych latach 2015-2020 liczba osób korzystających z pomocy społecznej sukcesywnie maleje w każdej z gmin LGD, co można uznać za pozytywne zjawisko. Największy spadek zanotowała gmina Krempana, gdzie pomiędzy latami 2015-2020 nastąpił spadek beneficjentów o 1157. W kontekście tego zagadnienia, warto zauważyć, że na przestrzeni lat: 2011-2014 nastąpił wzrost liczby osób korzystających z usług Domów Pomocy Społecznej oraz liczby osób niepełnosprawnych. Jest to zjawisko negatywne silnie związane z procesem starzenia się społeczeństwa. Wniosek ten obrazują następujące zestawienia: pomiędzy latami 2011-2014 wzrosła liczba osób korzystających z domów opieki z 46 na 63. Wzrosła również liczba osób niepełnosprawnych o 247 osób.

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności						
Nazwa gminy/rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dębowiec (2)	957	883	807	700	631	539
Jasło (2)	768	682	596	539	494	555
Kołaczyce (3)	1 451	1 323	1 155	1 028	920	722
Krempna (2)	2 934	2 568	2 419	1 953	1 878	1 777
Nowy Żmigród (2)	1 446	1 330	1 185	1 074	970	838
Osiek Jasielski (2)	1 541	1 465	1 402	1 251	1 059	962
Tarnowiec (2)	994	936	818	729	694	576

Tabela 11 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności

Wykres 4 Beneficjencie środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców

Turystyka

W LSR stwierdzono, że obszar objęty działaniem LGD Nowa Galicja obfituje w tereny atrakcyjne turystycznie, w szczególności dla osób szukających ciszy, spokoju oraz kontaktu z nieskażoną przyrodą. Cechą nadrzędną jest czyste powietrze i woda oraz wiele okazów ciekawej fauny i flory. Obszar ten cechuje niezwykle interesująca pokrywa geograficzna - Beskid Niski, w którego centrum położony jest Magurski Park Narodowy. Wielką atrakcją są ostańce piaskowca, a wśród nich „Diabli Kamień” oraz w Paśmie Magury Wątkowskiej Rezerwat Kornuty. Dla entuzjastów pieszych oraz rowerowych wycieczek czekają liczne szlaki i trasy. Dobrze zachowana architektura sakralna, dwory, odnowione rynki dawnych miasteczek. W diagnozie LSR jednoznacznie stwierdza się, iż obszar LGD Nowa Galicja cechuje bogate i dobrze zachowane dziedzictwo historyczne, kulturowe z architekturą sakralną i ludową, a także spójność uwarunkowań kulturowych, historycznych, geograficznych i przyrodniczych. Za główny problem uznano słabo rozwiniętą infrastrukturę okołoturystyczną oraz brak integracji międzypokoleniowej, która wiąże się z odpływem i niechęcią młodego pokolenia do kultywowania tradycji. W LSR uznano niedostateczne wykorzystanie potencjału jaki niesie za sobą turystyka, która może być szansą dla wielu przedsiębiorców i przedsięwzięć.

Analizując dane zawarte w LSR związane z infrastrukturą turystyczną, można stwierdzić, że w okresie 2011-2014 liczba gospodarstw agroturystycznych na obszarze LGD spada. W 2011 roku liczba ta wynosiła 124 w kolejnych latach stopniowo malała; 2012 – 120, 2013 – 114, 2014 – 112. Najwięcej gospodarstw agroturystycznych we wszystkich latach znajdowało się w gminie Nowy Żmigród - liczby wahały się między 61 a 68. Najmniej gospodarstw zanotowano w gminie Kołaczyce - w liczbie 1 oraz Tarnowiec - 3, świadczy to o małej atrakcyjności turystycznej obszaru tych gmin. Podobne zjawisko spadkowe zanotowano w liczbie obiektów gastronomicznych, gdzie na przestrzeni lat 2011-2014 liczba ta zmalała z 26 do 24 na całym terenie LGD.

Analizując zagadnienie turystyki i odnosząc się do danych z GUS, jasno możemy stwierdzić, iż obszar LGD Nowa Galicja posiada bardzo ubogą bazę noclegową, co skutkuje brakiem wykorzystywania potencjału turystycznego. W porównaniu do całego województwa podkarpackiego, poszczególne gminy LGD pod kątem obiektów noclegowych wypadają mało atrakcyjnie.

Na przestrzeni lat: 2016-2020 ilość obiektów noclegowych na terenie LGD wynosił zaledwie 7 lub 8 (w zależności od roku) i ciężko na podstawie tak małych liczb określić tendencje. Niektóre gminy takie jak: Jasło, Osiek Jasielski i Tarnowiec nie posiadały i nie posiadają żadnego obiektu noclegowego. Natomiast w województwie podkarpackim liczby wahały się pomiędzy 582 (2016 r.) a 609 (2020 r.)

Turystyczne obiekty noclegowe w gminach – stan w dniu 31 lipca poszczególnych lat			
Nazwa gminy/rok	2016	2018	2020
PODKARPACKIE	582	642	609
Dębowiec (2)	1	1	0
Kołaczyce (3)	1	1	1
Krempna (2)	2	4	5
Nowy Żmigród (2)	3	2	2
Jasło (2)	0	0	0
Osiek Jasielski (2)	0	0	0
Tarnowiec (2)	0	0	0

Tabela 12 Turystyczne obiekty noclegowe w gminach – stan w dniu 31 lipca poszczególnych lat

Opis celów strategii

Analiza pomysłów, diagnoza obszaru, a także możliwości finansowe pozwoliły na przyjęcie w strategii dwóch celów ogólnych i przypisanie do nich następujących celów szczegółowych:

I cel ogólny: Lokalne społeczności aktywne w tworzeniu miejsc pracy i rozwój gospodarki na obszarze LGD Nowa Galicja

Przypisano do niego jeden cel szczegółowy: wzrost zatrudnienia poprzez tworzenie i rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD, w ramach którego zaplanowano działania zmierzające do tworzenia nowych oraz rozwijania istniejących przedsiębiorstw, w celu utworzenia większej ilości miejsc pracy. Zgodnie z diagnozą LSR za największy problem uznano wysokie bezrobocie, szczególnie wśród osób młodych i kobiet. Kolejnym problemem jest starzejące się społeczeństwo, czego z jednym z głównych powodów jest emigracja zarobkowa ludzi młodych. Następnie, zdiagnozowano także problem z rosnącą liczbą osób korzystających z zasiłków i pomocy społecznej, a także niedostateczne wykorzystanie potencjału turystycznego, rozdrobnienie rolnictwa i słabe warunki do rozwoju dochodowości tego sektora.

Realizacja celu zakładania przedsiębiorstw oraz rozwijania istniejących przedsiębiorstw znacząco wpłynie na zmniejszenie bezrobocia. Wsparcie w procesie samozatrudnienia, szczególnie osób młodych stanie się alternatywą dla nowych miejsc pracy oraz zahamuje odpływ ludności i postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa.

II cel ogólny: Poprawa jakości życia mieszkańców na obszarze LGD

W jego ramach wyznaczono trzy cele szczegółowe: poprawa warunków życia mieszkańców poprzez budowę i przebudowę infrastruktury technicznej i społecznej; zachowanie i promocja dziedzictwa lokalnego oraz aktywizacja mieszkańców obszaru LGD; rozwój współpracy krajowej oraz międzynarodowej.

Wymienione powyżej cele szczegółowe mają m.in. na celu podniesienie komfortu życia mieszkańców, poprzez budowanie i rozwijanie istniejącej infrastruktury, co znacząco podwyższy poziom życia wszystkich mieszkańców, a w szczególności osób niepełnosprawnych, a także zwiększy atrakcyjność turystyczną obszaru poprzez budowanie np. nowych tras wycieczkowych. Dbałość o dziedzictwo kulturowe obszaru LGD Nowa Galicja oraz integracja międzypokoleniowa, to działania skierowane do m.in. stowarzyszeń, zespołów ludowych, instytucji kultywujących dziedzictwo lokalne, które mają na celu podtrzymywanie tradycji regionalnych oraz integrację międzypokoleniową oraz zachęcanie, w szczególności młodych mieszkańców do kultywowania spuścizny kulturowej.

Kolejnym celem strategicznym LGD jest promowanie zdrowego stylu życia oraz promocja obszaru LGD poprzez organizowanie szeregu imprez masowych, szkoleń, druku wydawnictw. Działania w tym zakresie skierowane są głównie do osób starszych, młodzieży oraz przyszłych przedsiębiorców. Działania te mają przyczynić się do wzrostu świadomości społecznej.

Ostatnim celem szczegółowym jest nawiązanie współpracy pomiędzy LGD Nowa Galicja a innymi LGD, które funkcjonują na terenie całego kraju oraz za granicą. W wyniku realizacji projektów zarówno krajowych jak i międzynarodowych podniesione zostaną warunki życia mieszkańców poprzez działania promocyjne, wymianę doświadczeń czy też rozwój infrastruktury rekreacyjnej.

Analizując założone cele w oparciu o diagnozę Lokalnej Strategii Rozwoju zasadnym jest skupianie uwagi na problemie bezrobocia, który jest jednym z głównych powodów zahamowania rozwoju całego obszaru LGD. Warto dodać, iż poziom bezrobocia oraz ilość jednostek korzystających z zasiłków opieki społecznej w LGD jest dużo wyższa niż w całym województwie podkarpackim. Podobny trend można zauważyć odnosząc się do niewykorzystywania potencjału turystycznego obszaru LGD Nowa Galicja, który swym położeniem geograficznym obfituje w wiele możliwości. Na podstawie danych z GUS widzimy, że obszar ten ma bardzo słabo rozwiniętą bazę noclegową oraz infrastrukturę okołoturystyczną, techniczną i społeczną. Pojawia się również problem z integracją międzypokoleniową, odpływem młodej ludności, która nie interesuje się kultywowaniem tradycji i pozostawaniem na obszarach LGD Nowa Galicja, która wydaje się mało atrakcyjnym miejscem do rozwoju przedsiębiorczości i życia. Stworzenie lepszych warunków i podniesienie komfortu życia mieszkańców, integracja społeczna, programy ukierunkowane na rozwój świadomości społecznej i kulturowej, a przede wszystkim wsparcie w tworzeniu i rozwijaniu nowych miejsc pracy ukazują optymistyczną wizję rozwoju terenów LGD.

5.2. Realizacja celów strategii

Ocena postępu rzeczowo-finansowego pozwala sprawdzić efekty wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Ewaluacja jest możliwa dzięki danym dotyczącym wskaźników wartości produktu i rezultatu, przypisanych do poszczególnych przedsięwzięć na etapie tworzenia LSR. Umiejętny dobór wskaźników zwiększa możliwość dobrej orientacji w realizowaniu celów szczegółowych.

Analiza Lokalnej Strategii Rozwoju pozwoliła na wyselekcjonowanie dwóch celów ogólnych wraz z celami szczegółowymi. Pierwszy cel ogólny dotyczy aktywizacji społeczeństwa lokalnego poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i rozwój gospodarki na obszarze LGD. W ramach niego zaplanowano działania zmierzające ku zmniejszeniu bezrobocia. Drugi cel skierowany był na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru LGD Nowa Galicja. Wśród operacji ukierunkowanych na osiągnięcie celu ogólnego wyróżnić można poprawę infrastruktury techniczno-społecznej, dbałość o zachowanie kultury i tradycji, aktywizację społeczną związaną z promocją LGD oraz współpracę między Lokalnymi Grupami Działania na terenie całego kraju oraz poza granicami.

Na podstawie danych z tabeli opisującej dokonane zmiany w dokumencie strategicznym, sporządzonej przez LGD możemy zaobserwować, że w latach 2016-2021 nastąpiło kilka zmian oprócz kwestii redaktorsko - edytorskich, których wymagał Urząd Marszałkowski. Zmiany głównie dotyczyły przesunięcia lub obniżenia środków finansowych na inne cele np. w 2016 roku nastąpiło obniżenie kwoty na realizację LSR o 5% w stosunku do kwoty wnioskowanej. Natomiast w 2020 zwiększenie budżetu na realizację poddziałania projektu współpracy do 5 % oraz zwiększenie przypisanych do poddziałania/przedsięwzięcia wskaźników. Jedną z najbardziej znaczących zmian wprowadzono we wrześniu 2018 r. dotyczyła ona likwidacji przedsięwzięcia "Tworzenie inkubatorów przetwórstwa spożywczego na obszarze LGD" z powodu braku chętnych osób na podjęcie tego rodzaju działania, środki przesunięto na przedsięwzięcie mające na celu tworzenie przedsiębiorczości na obszarze LGD.

Reasumując zmiany miały w większości charakter porządkujący. Wynikały z konieczności dostosowania się do nowych przepisów prawnych, faktem pozyskania nowych środków i tym samym potrzebą zwiększenia wartości wskaźników, korektami w projektach współpracy i planie komunikacji, doprecyzowaniem kryteriów wyboru czy przesunięciami oszczędności. Część zmian wynikała z sytuacją pandemii COVID-19. Szczegółowy zakres zmian znajduje się w tabeli poniżej.

l.p.	Data wprowadzenia zmiany (dotyczy daty podjęcia uchwały Walnego Zebrania Członków lub Zarządu ws. aktualizacji/zmian)	Zakres zmian
1	21.01.2016 r.	- Zmiany wynikające z wezwania Urzędu Marszałkowskiego w zakresie modyfikacji tabeli „plan działania”
2	07.06.2016 r.	- Dokonano zmian LSR, które wynikają z obniżenia kwoty środków na realizację LSR o 5 % w stosunku do kwoty wnioskowanej we wniosku o wybór LSR
3	17.10.2016 r.	- Na wniosek Urzędu Marszałkowskiego, dokonano zmian w zakresie doprecyzowania zasad dotyczących ustalania wysokości kwoty wsparcia w ramach podejmowania działalności gospodarczej.
4	22.03.2017 r.	- Wprowadzono zmiany w celu usunięcia błędów redaktorsko-edytorskich
5	21.08.2018 r.	- Likwidacja Przedsięwzięcia 1.1.3 „Tworzenie inkubatorów przetwórstwa spożywczego na obszarze LGD” i przesunięcie środków finansowych (500 000,00 zł) na realizację Przedsięwzięcia 1.1.1 „ Tworzenie przedsiębiorczości na obszarze LGD ”
6	14.11.2019 r.	- Wprowadzenie zmian w LSR wynikających z aktualnego składu Rady LGD, - Przesunięcie środków finansowych w obrębie poddziałania 19.4 (tj. z tzw. „aktywizacji” na „koszty bieżące”)
7	12.03.2020 r.	- Zwiększenie budżetu na realizację poddziałania 19.3 (tj. projekt współpracy) do 5 % oraz zwiększenie przypisanych do poddziałania/przedsięwzięcia wskaźników.
8	15.02.2021 r.	- Zmiany związane z możliwością wykorzystania środków finansowych na realizację LSR, wynikających z tzw. różnicy kursowej oraz przesunięć niewykorzystanych środków finansowych, przewidzianych na realizację poddziałania 19.2.
9	24.11.2021 r.	- Zwiększenie budżetu na realizację poddziałania 19.2 o kwotę 545 000,00 € oraz 19.4 o kwotę 65 000,00 €. W związku z zwiększeniem budżetu poszczególnych działań/przedsięwzięć zwiększono wartość docelową przypisanych do nich wskaźników.
10	22.11.2021 r.	- Zwiększenie budżetu na realizację poddziałania 19.3 (tj. projekty współpracy) do 10 %, zwiększenie budżetu wiąże się z zwiększeniem kosztów budowy placów zabaw wraz z nawierzchnią bezpieczną w ramach zaplanowanej realizacji projektu współpracy Sieć Infrastruktury Rekreacyjno-Edukacyjnej dla Dzieci. - Wydłużenie okresu realizacji planu komunikacji do 30 września 2024 r.

Tabela 13 Historia zmian LSR

Rzeczowa realizacja celów oraz przedsięwzięć w LSR (stan na 31.12.2021)

Ocena postępu rzeczowo-finansowego pozwala sprawdzić efekty wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Ewaluacja jest możliwa dzięki danym dotyczącym wskaźników wartości produktu i rezultatu, przypisanych do poszczególnych przedsięwzięć na etapie tworzenia LSR. Umiejętny dobór wskaźników zwiększa możliwość dobrej orientacji w realizowaniu celów szczegółowych.

Nabór w LGD Nowa Galicja cieszył się dużym zainteresowaniem, ilość chętnych wnioskodawców przewyższała możliwości budżetowe LGD. Ilość wnioskodawców różniła się w zależności od gminy i miejscowości. Najlepiej w naborach dotyczących przedsiębiorczości wypadły gminy: Nowy Żmigród czy Dębowiec.

Z przeprowadzonych wywiadów wynika, iż lokalna społeczność zaznajomiona jest z działalnością LGD i nie trzeba było większej promocji by zachęcić społeczność do składania wniosków. Mieszkańcy wykazywali zainteresowanie zarówno kryteriami oceny wniosków oraz procedurą ich wyboru (główny kanał komunikacji odbywa się telefonicznie).

Kolejną kwestią, której należy poświęcić uwagę jest to, w jaki sposób LGD Nowa Galicja radziła sobie z realizacją celów wdrażanej strategii. Pomocą będzie w tym przypadku analiza postępu rzeczowego.

Realizacja wskaźników przebiegła dobrze, a brakujące przedsięwzięcia znajdują się aktualnie w ocenie Urzędu Marszałkowskiego. Szczególną popularnością cieszyły się projekty związane z rozwojem przedsiębiorczości realizowane na poziomie ok.80%. Warta podkreślenia jest duża ilość zrealizowanych projektów grantowych, które powodowały pewne trudności mające związek z koniecznością spełnienia licznych wymagań formalnych, długim okresem realizacji i wymogiem zaangażowania własnych środków. Warto zauważyć, że w najmniejszym stopniu zrealizowano projekt dotyczący rozwoju współpracy krajowej i międzynarodowej, wskaźnik osiągnęły wynik 50%. Podsumowując należy stwierdzić, że nie ma większych obaw co do realizacji założonych wskaźników. Jedynym problemem może być konieczność ogłoszenia kolejnych naborów po negatywnych ocenach Urzędu Marszałkowskiego. Kolejnym tematem wymagającym analizy jest postęp finansowy.

Cel ogólny	Cel szczegółowy	Wskaźniki rezultatu	Kod wskaźnika (dotyczy EFRROW)	Jednostka miary	Stan początkowy	Stan docelowy	Realizacja (%)	Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	Kod wskaźnika (dotyczy EFRROW)	Jednostka miary	Stan docelowy	Realizacja (%)	
													U	P
Lokalne społeczności aktywne w tworzeniu miejsc pracy i rozwój gospodarki na obszarze LGD	Wzrost zatrudnienia poprzez tworzenie i rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD	Liczba utworzonych miejsc pracy	1.3	EPC	0	40	83,13%	Tworzenie przedsiębiorczości na obszarze LGD	Liczba nowoutworzonych przedsiębiorstw	1.1	sztuka	31	70,97%	54,84%
								Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD	Liczba przedsiębiorstw, które rozwinęły działalność	1.2	sztuka	9	77,77%	44,44%
Poprawa jakości życia mieszkańców na obszarze LGD	Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez budowę i przebudowę infrastruktury technicznej i społecznej	Liczba osób korzystających z nowo powstałych lub przebudowanych obiektów infrastruktury technicznej i społecznej	-	osoby	0	20000	129,39%	Budowa i przebudowa infrastruktury technicznej i społecznej	Liczba zrealizowanych zadań z zakresu budowy i przebudowy infrastruktury technicznej i społecznej	-	zadania	18	88,89%	83,33%

	Zachowanie i promocja dziedzictwa lokalnego oraz aktywizacja mieszkańców obszaru LGD	Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach mających na celu zachowanie oraz promocję dziedzictwa lokalnego	-	osoby	0	1000	70,00%	Zachowanie oraz promocja dziedzictwa lokalnego	Liczba zrealizowanych zadań mających na celu zachowanie oraz promocję dziedzictwa lokalnego	2.9, 2.10, 2.12	sztuka	8	137,50%	137,50%
		Liczba podmiotów wyposażonych w stroje, instrumenty i inne wyposażenie mające na celu zachowanie oraz promocję dziedzictwa lokalnego	2.11	sztuka	0	2	300,00%							
		Liczba osób objętych działaniami informacyjnymi i promocyjnymi LGD	-	osoby	0	17 285	146,03%							
	Rozwój współpracy krajowej oraz	Liczba nowopowstałych	2.4	sztuka	0	14	50,00%	Realizacja współpracy krajowej i	Liczba zrealizowanych projektów	3.2	sztuka	2	50,00%	50,00%

	międzynarodowej	obiektów infrastruktury rekreacyjnej						międzynarodowej partnerów realizujących strategię rozwoju	współpracy krajowej					
		Liczba wydarzeń o charakterze promocyjno-informacyjnym	2.12	sztuka	0	4	100,00%		Liczba zrealizowanych projektów współpracy międzynarodowej	3.2	sztuka	1	100,00%	100,00%
Koszty bieżące (nieprzydzielone celom LSR)	x	-	-	-	-	-	-	x	Liczba szkoleń dla pracowników LGD	4.1	szkolenie	6	300% - do 31.10.2021 316,67% - do 31.12.2021	300% - do 31.10.2021 316,67% - do 31.12.2021
									Liczba szkoleń dla organów LGD	4.1	szkolenie	5	80%	80%
									Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	4.2	sztuka	115	123,48% - do 31.10.2021 129,57% - do 31.12.2021	123,48% - do 31.10.2021 129,57% - do 31.12.2021

Tabela 14 Postęp rzeczowy

Analizując zestawione dane, na przestrzeni lat 2016-2022, możemy zauważyć, że największą popularnością cieszyły się wnioski dotyczące tworzenia i rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LGD. Warto dodać, że z każdym naborem ilość składanych wniosków wzrastała. Dla porównania w 2016 roku liczba wniosków w dwóch wspomnianych kategoriach wyniosła: 16, natomiast w 2022 wniosków złożono 28. Konkludując ilość złożonych wniosków stanowczo przekraczała pulę środków do rozdysponowania w każdym naborze (prawie połowa wniosków musiała zostać odrzucona). Konkurencyjność wniosków była dość duża, co godne uwagi: praktycznie każdy wniosek uwzględniał w swoich działaniach grupy defaworyzowane, co wynikało między innymi z dość wysokiej punktacji przewidzianej w kryteriach wyboru operacji, w tym zakresie. Warto zauważyć, że to właśnie w obu kategoriach (tworzenie i rozwój przedsiębiorczości) złożono najwięcej protestów, co mogło wiązać się z faktem dużej konkurencyjności, ale i trudach związanych z kryterium oceniania wniosków (skala punktacji i termin) na co zwracali uwagę przedstawiciele Rady.

Pandemia Covid-19 nie wpłynęła znacząco na realizację budżetu, ale dało się zaobserwować, dużo mniejszą aktywność ze strony wnioskodawców. Nabory na rozwój przedsiębiorczości wypadły najgorzej w trakcie całego okresu wdrażania strategii. Niepewność czasów i obawy beneficjentów doprowadził w 2020 r., do zgłoszenia tylko 3 wniosków. Obecnie, po zażegnaniu kryzysu zdrowotnego i gospodarczego, duże obawy wśród Rady oraz beneficjentów budzi rosnąca inflacja spowodowana konfliktem zbrojnym przy sąsiedniej granicy, który znacząco może wpłynąć na realizację strategii rozwoju, a także na aktywizację społeczności LGD w obszarze przedsiębiorczości.

Kolejnym faktem wartym uwagi jest przedsięwzięcie - Tworzenie inkubatorów przetwórstwa spożywczego, które to nie zostało zrealizowane. W 2016 złożono tylko jeden wniosek, ostatecznie cel nie został zrealizowany z powodu wycofania się beneficjenta po podpisaniu umowy. W kolejnych latach przedsięwzięcie również nie cieszyło się popularnością - nie wpłynął ani jeden wniosek. Dlatego w 2018 podjęto decyzję o wycofaniu przedsięwzięcia i rozlokowanie środków na inne cele związane z rozwojem przedsiębiorczości terenów LGD w zakresie podejmowania działalności gospodarczej.

Dużą popularnością cieszyły się również granty związane z zachowaniem oraz promocją dziedzictwa lokalnego. W latach 2017-2019 złożono łącznie 15 wniosków, z czego podpisano 11 umów.

Data naboru od... do...	Przedsięwzięcie (w nawiasie wpisać K – konkurs, O – operacja własna, G – projekt grantowy)	Liczba złożonych wniosków	Liczba wybranych wniosków (dotyczy wszystkich wniosków, również wykraczających poza limit)	Liczba podpisanych umów (w przypadku grantów, proszę podać liczbę umów z grantobiorcami)	Protesty złożone (w przypadku grantów – odwołania)	Protesty / odwołania uwzględnione
28.11.2016 – 22.12.2016	Tworzenie przedsiębiorczości na obszarze LGD (K)	11	11	7	1	1
28.11.2016 – 22.12.2016	Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD (K)	5	5	1	0	0
28.11.2016 – 22.12.2016	Tworzenie inkubatorów przetwórstwa spożywczego ... (K)	1	1	0	0	0
28.11.2016 – 22.12.2016	Budowa i przebudowa infrastruktury technicznej i społecznej (K)	5	5	4	0	0
08.06.2017 – 23.06.2017	Budowa i przebudowa infrastruktury technicznej i społecznej (K)	3	3	3	0	0
13.07.2017 – 11.08.2017	Zachowanie oraz promocja dziedzictwa lokalnego (G)	7	7	6	0	0
02.07.2018 – 16.07.2018	Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD (K)	3	3	2	1	1
02.07.2018 – 16.07.2018	Tworzenie inkubatorów przetwórstwa spożywczego ... (K)	0	0	0	0	0
03.12.2018 – 17.12.2018	Tworzenie przedsiębiorczości na obszarze LGD (K)	11	11	5	0	0
07.05.2019 – 21.05.2019	Tworzenie przedsiębiorczości na obszarze LGD (K)	18	18	7	3	0
07.05.2019 – 21.05.2019	Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD (K)	10	10	3	1	0
03.12.2019 – 18.12.2019	Budowa i przebudowa infrastruktury technicznej i społecznej (K)	7	7	7	0	0

03.12.2019 – 18.12.2019	Zachowanie oraz promocja dziedzictwa lokalnego (G)	8	8	5	0	0
05.10.2020 – 20.10.2020	Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD (K)	3	3	2	0	0
22.06.2021 – 02.07.2021	Tworzenie przedsiębiorczości na obszarze LGD (K)	9	9	3	0	0
10.01.2022 – 24.01.2022	Tworzenie przedsiębiorczości na obszarze LGD (K)	20	19	-	-	-
10.01.2022 – 24.01.2022	Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD (K)	8	7	-	-	-
10.01.2022 – 24.01.2022	Budowa i przebudowa infrastruktury technicznej i społecznej (K)	7	7	-	-	-

Tabela 15 Historia naborów LGD Nowa Galicja w latach 2016-202

W czasie wdrażania strategii nie zanotowano większych problemów z osiągnięciem kamieni milowych. Połowa budżetu skierowana była na działalność przedsiębiorczą LGD, co wynikało z ogólnych przepisów. Najczęściej beneficjenci przeznaczali środki na zakup maszyn. Jednym z ciekawszych, innowacyjnych projektów zrealizowanych w ramach LGD był mobilny tartak lub mobilne usługi kosmetyczne. Warto dodać, że praktycznie każdy wniosek złożony w celu rozwoju przedsiębiorczości uwzględniał zatrudnienie lub utworzenie miejsca pracy dla osób z grupy defaworyzowanej.

Resztę środków rozdysponowano na drugi cel ogólny, który skupiał w sobie przede wszystkim rozwój infrastruktury, turystykę oraz promocję i ochronę dziedzictwa lokalnego. Przebieg realizacji przedsięwzięć ujęty we wskaźnikach wygląda bardzo dobrze. Stworzona nowa infrastruktura typu: plenerowe siłownie place zabaw, zanotowano również duży procent mieszkańców korzystających z nowej infrastruktury. Najlepiej wypadł wskaźnik związany z liczbą podmiotów wyposażonych w stroje, instrumenty i inne wyposażenie mające na celu zachowanie oraz promocję dziedzictwa lokalnego. Na uwagę zasługuje wzrost liczby organizacji pozarządowych, które licznie wnioskowały o pozyskanie środków w ramach programu grantowego. Równie dobrze wypada liczba wydarzeń o charakterze promocyjno-informacyjnym, Lokalne Grupy Działania stają się coraz bardziej rozpoznawalne na terenach wiejskich i z roku na roku budzą coraz większe zainteresowanie.

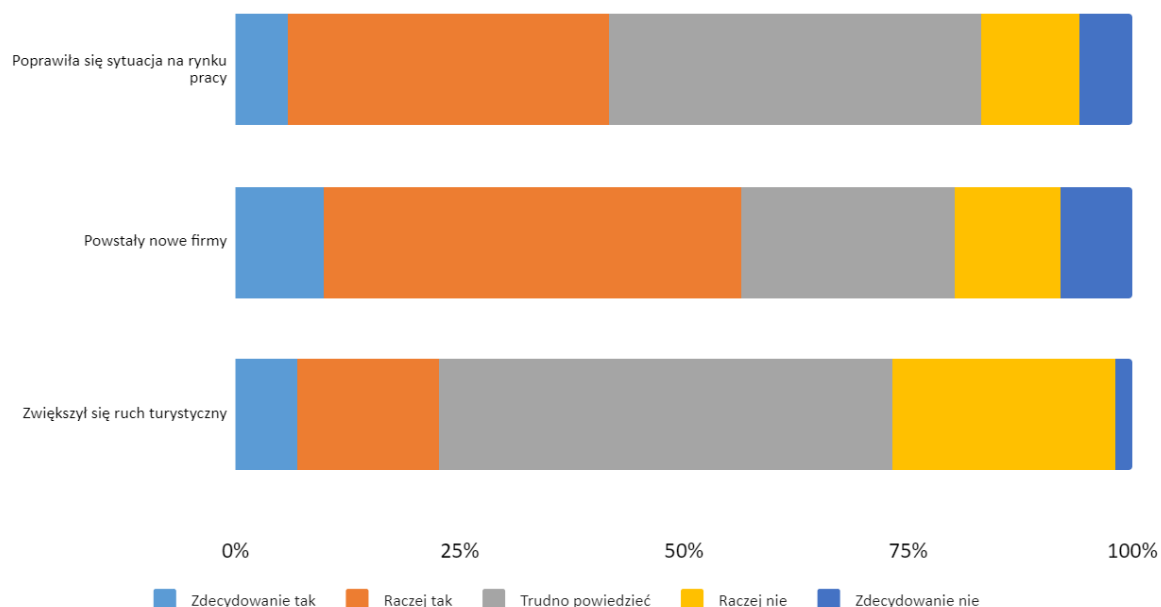
Jednym z głównych tematów poruszanych przez uczestników jednego z wywiadów ewaluacyjnych była kwestia kryteriów jakie musi spełnić wniosek, aby uzyskać dofinansowanie. Zgłaszano wątpliwości co do sprawiedliwego rozdysponowania środków. Jednym z głównych problemów była skala punktowa, która okazała się nie pojemna i zbyt uproszczona. Jedną z propozycji modyfikacji kryteriów było wprowadzenie skali procentowej tzn. w jakim procencie wnioskodawca spełnia konkretny wymóg. Jednym przykładem jaki pojawił się kilkakrotnie podczas rozmowy był punkt odnoszący się do ekologii przykład: wymienienie całej instalacji elektrycznej na panele słoneczne uzyskało tyle samo punktów co postawienie kosza na śmieci lub zasilanie jednej żarówki energią słoneczną. Kolejna kwestia poruszona przez zarząd to terminowość składania wniosków. W przypadku takiej samej punktacji brano pod uwagę kolejność składania wniosków, zgodnie z zasadą: "im szybciej, tym lepiej". Warto więc zwrócić uwagę na parametr dotyczący kolejności składania wniosków, który nie stanowi merytorycznego kryterium. W przyszłość można zastanowić się nad zmianami, które wykluczy ten element, uznając go za mało istotny i wpływowy. Kolejną kwestią, na którą zwrócono uwagę to kategoryzacja przedsięwzięć. Zauważono, że spora część funduszy z budżetu przeznaczonych na przedsiębiorczość lokowana jest w przedsięwzięciach związanych z turystyką np. kwatery noclegowe, lub agroturystyka, tym samym odbierając szansę wnioskodawcom, którzy chcą założyć działalność, która nie jest oparta na ruchu turystycznym. Zdaniem zarządu większe szanse powodzenia w przyszłości, mają działalności gospodarcze nie związane z turystyką, niezależniąc się tym samym

od ruchu turystycznego, sezonowości biznesu czy warunków atmosferycznych. Kolejnym zagrożeniem jakie wskazano to rezygnacja beneficjentów z realizacji działań, po uzyskaniu dofinansowania. Zmiana ta wymagana jest na poziomie legislacyjnym, która uniemożliwiłaby bez konsekwentną rezygnację z realizacji przedsięwzięć zawartych we wniosku. Pomimo wciąż wzrastającej popularności działalności LGD wskazano położenie jeszcze większego nacisku by zachęcić ludzi do składania wniosków. Spotkania informacyjne, działania doradcze, warsztaty.

Temat innowacyjności nie wzbudzał większych zastrzeżeń. Zwrócono jednak uwagę na złożoność i niejednoznaczność definicji innowacyjności, które niekiedy ograniczały możliwość rozwojową innych podobnych do siebie przedsięwzięć.

W pytaniu o zmiany jakie nastąpiły w ciągu 5 lat działalności LGD, ankietowani w liczbie 101 osób, odpowiedzieli w największej liczbie (ponad 50%), że widoczne są nowo powstałe firmy. Również twierdząco (poniżej 50%) ankietowani przyznali, że poprawiła się sytuacja na rynku pracy. Zgodnie z ankietą poprawa rynku pracy na obszarze LGD związana jest ze wzrostem zakładania i rozwijania firm. Ankietowani nie zauważyli zmian w ruchu turystycznym, pomimo dość szerokiego zakresu działań związanych z rozwojem infrastruktury turystycznej oraz szeroko pojętej agroturystyki.

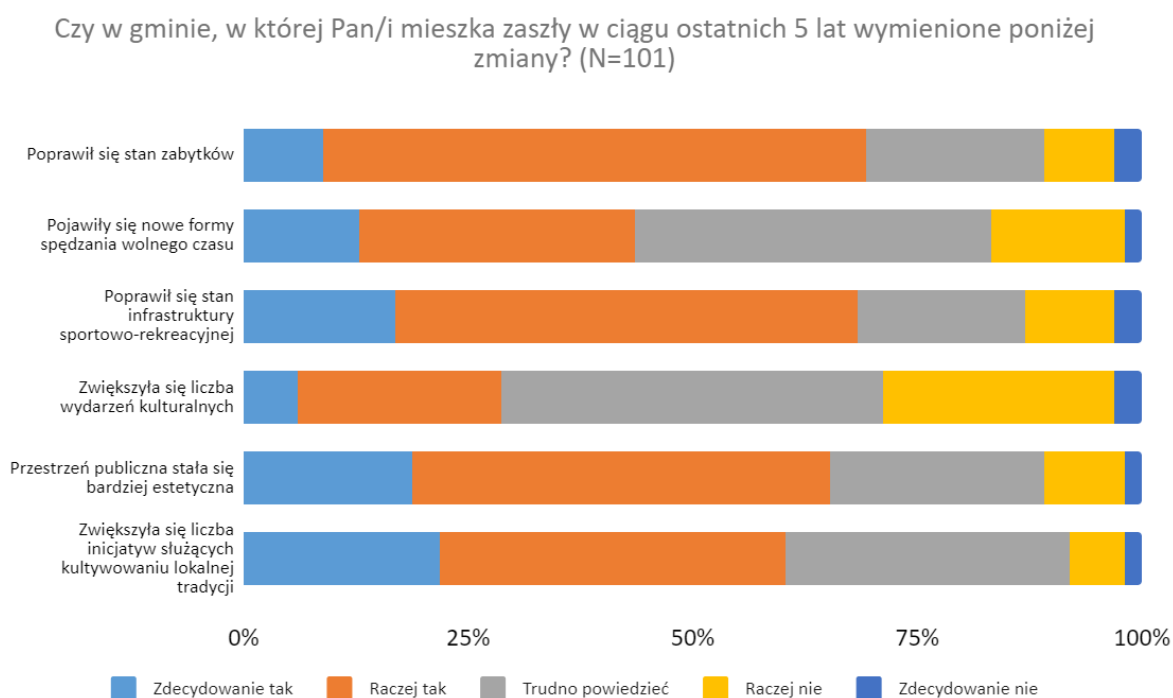
Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany? (N=101)

Wykres 5 ocena zmian dotyczących rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LGD w przeciągu ostatnich 5 lat

W ankiecie dotyczącej kultury i rekreacji, ankietowani w liczbie 101 wykazali się pozytywnym odzewem. Prawie 70% respondentów zauważa zmiany dotyczące stanu zabytków, poprawy stanu infrastruktury sportowo - rekreacyjnej, niewielu mniej przyznaje, że przestrzeń publiczna stała się

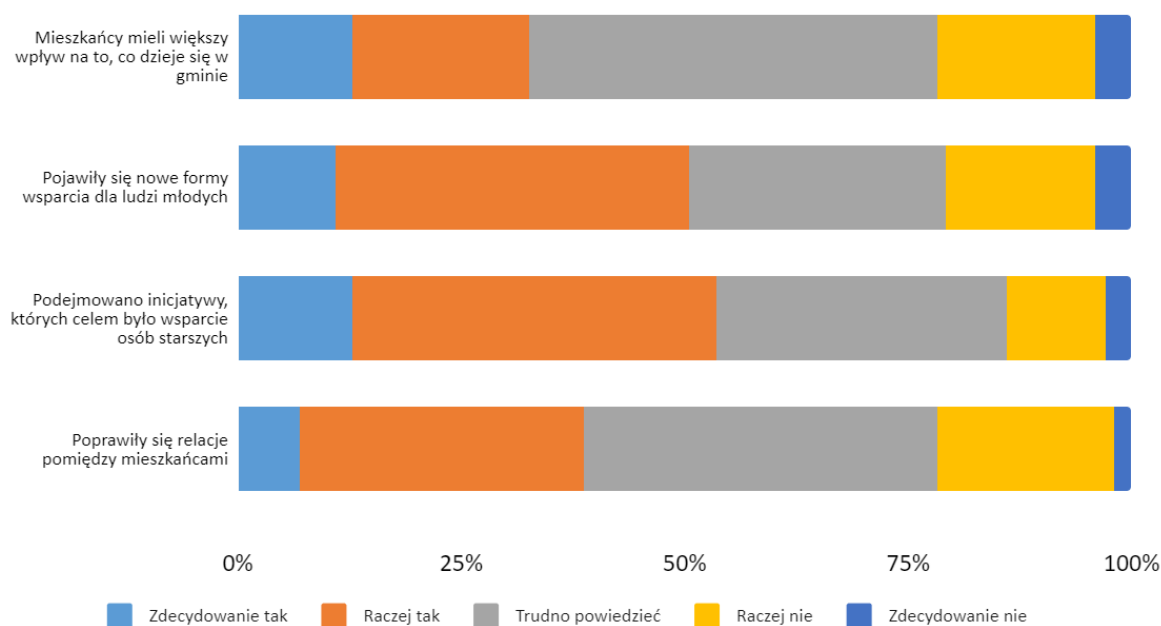
bardziej estetyczna i przyjemniejsza. Z badania możemy wyczytać, iż wciąż niewiele dzieje się w zakresie wydarzeń kulturowych oraz nowych form umożliwiających spędzenia wolnego czasu. Z przedstawionej ankiety można wywnioskować, że przedsięwzięcia związane z poprawą infrastruktury - ławki, place zabaw, świetlice itp. a także ochrona dziedzictwa kulturowego cieszą mieszkańców i są szeroko zauważalne. Ankietowani zwrócili jednak uwagę, że temat innowacyjności w przestrzeni kulturowej jest niewyczerpany. Wspomniane powyżej udogodnienia jak nowe trasy czy siłownie plenerowe stają się już niewystarczalne w kontekście form spędzania wolnego czasu. Społeczność potrzebuje aktywacji w wymiarze społecznym, wydarzeń które zaktywizują mieszkańców do uczestnictwa i wyjścia z domów.

Wykres 6 Ocena zmian dotyczących kultury i rekreacji na obszarze LGD w przeciągu ostatnich 5 lat.

W temacie aktywizacji i kapitału społecznego ankietowani w liczbie 101 wypowiedzieli się w następujący sposób: ponad 50% odpowiedziało twierdząco odnośnie inicjatyw wspierających aktywizację osób starszych. Podobny wynik, nieco niższy (ok. 50%) odnosi się pozytywnie, odnotowując nowe formy wsparcia dla osób młodych, które w diagnozie LSR są najliczniejszą grupą defaworyzowaną. Według ankietowanych mieszkańcy wciąż nie czują by mieli większy wpływ na to co dzieje się w gminie, relacje między mieszkańcami pozostają w umiarkowanym klimacie.

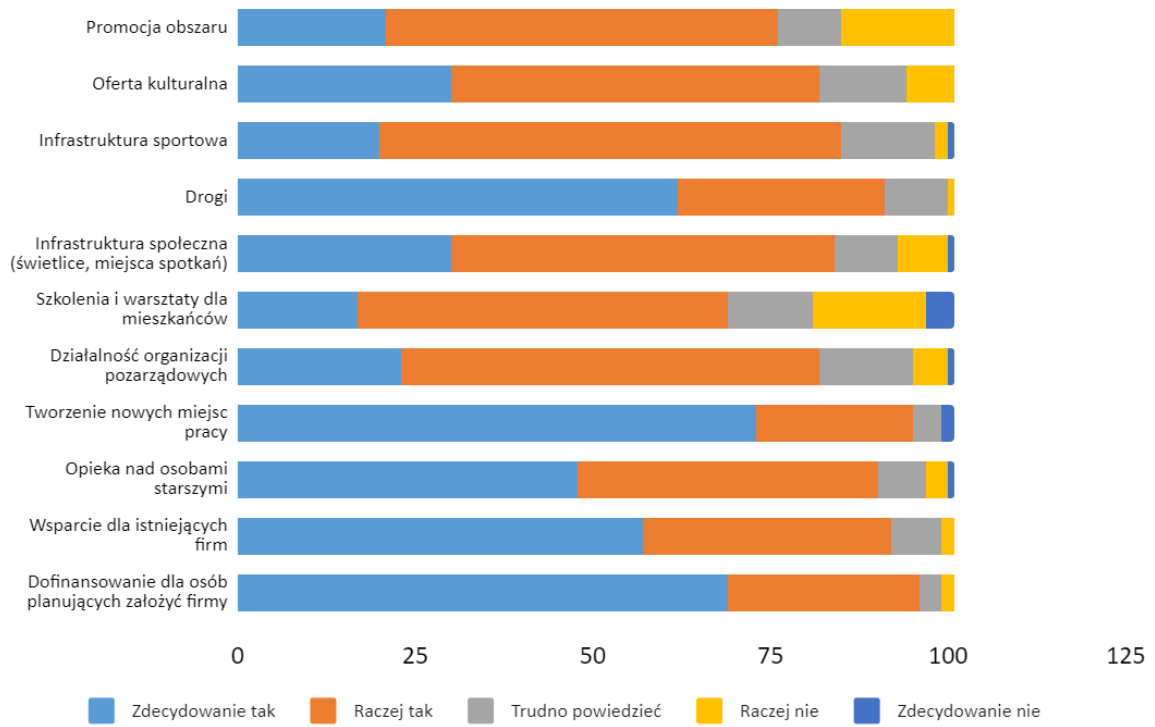
Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany? (N=101)

Wykres 7 Ocena zmian dotyczących aktywizacji i kapitału społecznego na obszarze LGD w przeciagu

W ankiecie odnoszącej się do pytania: “które z wymienionych obszarów wymagają dofinansowania w Pana/i gminie?”. Stu jeden (101) respondentów, prawie jednogłośnie (ok. 90%) odpowiedziało, że wciąż potrzebne są dofinansowania na działania związane z przedsiębiorczością tj. zakładanie nowych firm, tworzenie nowych miejsc pracy oraz wsparcie dla istniejących firm. Kolejnym tematem, który cieszył się dużą popularnością (ok. 80%) był stan dróg, który również wymaga dofinansowania. Podobny wynik, nieco niższy (poniżej 80%) uzyskał temat opieki nad osobami starszymi. Zgodnie z LSR seniorzy są przeważającą i wciąż rosnącą grupą w lokalnym społeczeństwie, dlatego tak ważne jest objąć opieką osoby starsze i potrzebujące na zwracają uwagę respondentów. Najmniej głosów oddano na działania związane z szkoleniami i warsztatami dla mieszkańców. Trzeba jednak uwzględnić, że wszystkie wymienione w ankiecie obszary (11) uzyskały bardzo wysokie wyniki, oznaczać to może, że zdaniem ankietowanych wciąż jest dużo do zrobienia we wszystkich badanych wymiarach. W ankiecie nie znalazł się ani jeden temat, który zdaniem ankietowanych mieszkańców jest w znacznym stopniu zaspokojony lub wyczerpany. Działalność LGD choć szeroko zakrojona, dotycząca najbardziej kłopotliwych tematów społecznych, takich jak: wysokie bezrobocie, starzejące się społeczeństwo, odpływ mieszkańców wciąż ma wiele możliwości by wesprzeć swoimi środkami mieszkańców LGD Nowa Galicja.

Które z wymienionych obszarów wymagają dofinansowania w Pana/i gminie? (N=101)

Wykres 8 Obszary wymagające dofinansowania w ocenie badanych mieszkańców gmin obszaru.

5.3. Realizacja planu działania (budżet)

Finansowa realizacja celów oraz przedsięwzięć w LSR (stan na 31.12.2021)

Analizując dane zawarte w tabeli poniżej, możemy określić, iż postęp finansowy wygląda zadowalająco, prawie wszystkie cele zostały zrealizowane lub są realizowane na satysfakcjonującym poziomie. Warto jednak zwrócić uwagę na najniższy poziom realizacji tj. działania związane z rozwojem współpracy krajowej oraz międzynarodowej, gdzie wciąż w dużym stopniu nie wykorzystano środków. Zdaniem pracowników biura realizacja przebiegają zgodnie z planem, szacuje się, że większość celów będzie zrealizowana przynajmniej w 90-95%. W trakcie całego okresu realizacji LSR wprowadzono drobne zmiany lub napotkano na niewielkie niedogodności, ale spotykało się to z natychmiastową reakcją w formie zmian w harmonogramie, przesuwanie niewykorzystanych środków na inne cele, aneksowanie umowy i organizowanie dodatkowych naborów. Obecnie analizując wypłacone kwoty, wszystkie cele łącznie osiągnęły wskaźnik realizacji na poziomie 86%. Niepokojącą kwestią, wzbudzającą pewne obawy jest wciąż wzrastająca inflacja, która niesie zagrożenie nieosiągnięcia wskaźników.

Cele ogólne				Cele szczegółowe				Przedsięwzięcia						
Nazwa	Budżet w LSR [EUR]	Realizacja budżetu [EUR]	Realizacja budżetu [%]	Nazwa	Budżet w LSR [EUR]	Realizacja budżetu [EUR]	Realizacja budżetu [%]	Nazwa	Program / fundusz	Budżet w LSR [EUR]	Pomoc przyznana		Pomoc wypłacona	
											Realizacja budżetu [EUR]	Realizacja budżetu [%]	Realizacja budżetu [EUR]	Realizacja budżetu [%]
Lokalne społeczności aktywne w tworzeniu miejsc pracy i rozwój gospodarki na obszarze LGD	1208606,55	619643,39	51,27%	Wzrost zatrudnienia poprzez tworzenie i rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD	1208606,55	619643,39	51,27%	Tworzenie przedsiębiorczości na obszarze LGD	PROW/ EFRROW	775915,22	521247,06	67,18%	396247,06	51,07%
								Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD	PROW/ EFRROW	432691,33	371192,58	85,79%	223396,33	51,63%
Poprawa jakości życia mieszkańców na obszarze LGD	2718025,00	891655,49	32,81%	Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez budowę i przebudowę infrastruktury technicznej i społecznej	1144828,91	767313,61	67,02%	Budowa i przebudowa infrastruktury technicznej i społecznej	PROW/ EFRROW	1144828,91	787645,21	68,80%	767313,61	67,02%

				Zachowanie i promocja dziedzictwa lokalnego oraz aktywizacja mieszkańców obszaru LGD	193439,54	94208,38	48,70%	Zachowanie oraz promocja dziedzictwa lokalnego	PROW/EFROW	91564,54	84798,77	92,61%	84798,77	92,61%
				Rozwój współpracy krajowej oraz międzynarodowej	171150,00	30133,50	17,61%	Realizacja współpracy krajowej i międzynarodowej partnerów realizujących strategię rozwoju	PROW/EFROW	171150,00	30133,50	17,61%	30133,50	17,61%
Koszty bieżące (nieprzypięte do celów LSR)	402900,00	289515,67	71,86%	x	402900,00	289515,67	71,86%	x	PROW/EFROW	402900,00	289515,67	71,86%	289515,67	71,86%
RAZEM											2093942,4	X	1800814,5	X
w tym PROW 2014 - 2020											2093942,4		1800814,5	

Tabela 16 Realizacja finansowa celów ogólnych i szczegółowych w LGD Nowa Galicja.

5.4. Projekty współpracy

W ramach działalności Stowarzyszenia LGD Nowa Galicja zrealizowano dwa projekty współpracy. Jeden projekt na poziomie krajowym oraz jeden projekt na poziomie międzynarodowym. W czerwcu 2018 roku zapoczątkowano program "Sieć infrastruktury Rekreacyjnej" trwający do 31 maja 2019. W ramach działań wprowadzono obiekty małej architektury pełniące funkcje rekreacyjne na terenie LGD oraz poza jego obszarem. Głównym trwałym efektem projektu są wybudowane siłownie plenerowe (łącznie 24 sztuki w tym 7 sztuk na terenie obszaru LGD Nowa Galicja) Koszt całej inwestycji wyniósł: 425 173,95 zł.

Korzyści płynące z realizacji projektu to na pewno zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru. Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu dla przyjezdnych turystów oraz lokalnej społeczności. Projekt przyczynił się także do popularyzacji zdrowego trybu życia oraz podniesienia świadomości w zakresie zdrowego trybu życia.

Warto podkreślić, że projekt ten ujmował grupę defaworyzowaną obszaru LGD - czyli osoby starsze. Realizacja projektu w ramach SLR pozwoliła na wzajemną wymianę doświadczeń w zakresie współpracy między samorządami oraz zapoczątkowania budowy zintegrowanej oferty spędzania wolnego czasu na obszarze objętym projektem. Warto podkreślić jest, że to właśnie LGD Nowa Galicja jest partnerem wiodącym w opisywanym projekcie. Szczegóły projektu przedstawiono w tabeli poniżej.

Międzynarodowa Promocja Enoturystyki i Dziedzictwa Lokalnego to projekt zrealizowany w ramach Polsko - Węgierskiej współpracy mający na celu: promocję produktów lokalnych, popularyzację tradycji winiarskich oraz zwiększenie atrakcyjności obszaru poprzez rozwój enoturystyki. Projekt obejmował budżet w wysokości 180 000,00 zł i trwał od października 2018 do listopada 2019 roku. Korzyści płynące z realizacji projektu to przede wszystkim rozwój enoturystyki na obszarze LSR, możliwość promocji turystycznej partnerskich regionów, dzięki projektowi niewielkie gospodarstwa winiarskie, agroturystyczne, czy lokalni rzemieślnicy i wytwórcy mieli szansę stać się trwałym elementem regionalnego pejzażu. Wzrost liczby odwiedzających i korzystających z oferowanych przez nich usług wpłynął na zwiększenie dochodów tych osób, wzrost ekonomiczno-gospodarczy oraz poprawę jakości życia na obszarze LGD. Realizacja projektu pozwoliła także na wzmocnienie współpracy pomiędzy partnerskimi LGD, oraz producentami lokalnymi z obszarów objętych projektem. Projekt przyczynił się do międzynarodowej promocji obszaru LSR partnerskich LGD oraz do wzbogacenia oferty turystycznej tego obszaru.

Tytuł projektu (akronim projektu współpracy)			
Sieć Infrastruktury Rekreacyjnej (SIR)			
Informacje o projekcie			
Data rozpoczęcia:	08.06.2018	Data zakończenia, jeśli została zakończona, lub aktualny etap:	31.05.2019
Charakter projektu:	X krajowy	☐ międzynarodowy	
Czas trwania (planowanych) działań w miesiącach:		Całkowity budżet projektu (w zł):	425 173,95 zł
		Udział finansowy LGD w którym prowadzona jest ewaluacja (w zł):	78 534,00 zł
Kraje zaangażowane (dotyczy współpracy międzynarodowej)	-	Liczba partnerów (w podziale na krajowych i zagranicznych)	Krajowych: 4
			Zagranicznych: -
Czy LGD, w którym prowadzona jest ewaluacja był partnerem wiodącym w tym projekcie współpracy?	X tak	☐ nie	
Opis projektu			
Proszę opisać korzyści dla: wzmocnienia kapitału społecznego, zachowania dziedzictwa lokalnego / rozwoju lokalnego / turystyki	Dla uczestników projektu	Wzajemna wymiana doświadczeń w zakresie współpracy. Budowa zintegrowanej oferty spędzania wolnego czasu na obszarze objętym projektem poprzez budowę 24 obiektów małej architektury pełniących funkcje rekreacyjne. Podniesienie świadomości mieszkańców partnerskich LGD w zakresie zdrowego trybu życia.	
	Dla osób poza projektem	Zwiększenie atrakcyjności obszaru zarówno dla mieszkańców jak i turystów oraz poprawa jakości życia mieszkańców poprzez udostępnioną infrastrukturę.	

Proszę opisać, jakie projekt wykorzystuje zasoby przyrodnicze, historyczne, produktów lokalnych, kulturowych, turystycznych, inne	Przyrodnicze	-
	Historyczne	-
	Produkty lokalne	-
	Kulturowe	-
	Turystyczne	Zrealizowany projekt zwiększa atrakcyjność turystyczną obszaru, tworząc ofertę spędzania wolnego czasu dla przyjezdnych turystów
	Inne, jakie?	-
Czy projekt dotyczył (angażował) grup/y defaworyzowanych/ej (wymienić jakie)	1. Osoby starsze	
Proszę opisać innowacyjność projektu (jeśli dotyczy)	Projekt jest innowacyjny poprzez budowę obiektów infrastruktury rekreacyjnej w miejscowości w których nie było dotychczas takiej infrastruktury tj. siłowni plenerowych.	
Proszę opisać trwałość efektów projekt	Głównym trwałym efektem projektu są wybudowane siłownie plenerowe (łącznie 24 szt. w tym 7 szt. na obszarze LGD objętego badaniem). Projekt przyczynił się także do popularyzacji zdrowego trybu życia, zwiększył atrakcyjność turystyczną obszaru LGD oraz wyłyną trwale na jakość życia mieszkańców poprzez szerszą dostępność do obiektów infrastruktury rekreacyjnej.	
Osiągnięte wskaźniki	Nazwa wskaźnika	Liczba
	Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej	7
	<i>Liczba wydanych publikacji</i>	<i>1</i>
	Liczba zrealizowanych projektów współpracy	1
	<i>Liczba osób korzystających z nowo powstałych obiektów infrastruktury rekreacyjnej (wartość osiągnięta dla wszystkich partnerów)</i>	<i>11476</i>

Inne uwagi dotyczące projektu	Wskaźniki uwzględniono tylko dla LGD, którego dot. badanie
-------------------------------	--

Tabela 17 Projekt współpracy krajowej LGD Nowa Galicja

Międzynarodowa Promocja Enoturystyki i Dziedzictwa Lokalnego (MPEIDL)				
Informacje o projekcie				
Data rozpoczęcia:	23.10.2018	Data zakończenia, jeśli została zakończona, lub aktualny etap:	22.11.2019	
Charakter projektu:	☐ krajowy	X międzynarodowy		
Czas trwania (planowanych) działań w miesiącach:		Całkowity budżet projektu (w zł):	180 000,00 zł	
		Udział finansowy LGD w którym prowadzona jest ewaluacja (w zł):	42 000,00 zł	
Kraje zaangażowane (dotyczy współpracy międzynarodowej)	Węgry	Liczba partnerów (w podziale na krajowych i zagranicznych)	Krajowych:	4
			Zagranicznych :	1
Czy LGD, w którym prowadzona jest ewaluacja był partnerem wiodącym w tym projekcie współpracy?	☐ tak	X nie		
Opis projektu				
Proszę opisać korzyści dla: wzmocnienia kapitału społecznego, zachowania dziedzictwa lokalnego / rozwoju lokalnego / turystyki	Dla uczestników projektu	Zwiększenie atrakcyjności obszaru poprzez rozwój enoturystyki i promocję produktów lokalnych oraz międzynarodowa promocja obszaru LSR. Nowe doświadczenia w zakresie współpracy z partnerami zagranicznymi. Popularyzacja tradycji winiarskich oraz dziedzictwa lokalnego a zarazem historii (np. poprzez wydaną publikację). Wzajemna wymiana doświadczeń między producentami wina w Polsce i Węgrzech.		
	Dla osób poza projektem	Rozwój turystyki opartej o winiarstwo i produkty lokalne. Promocja regionu, który słynie z tradycji winiarskich. Promocja walorów przyrodniczych, historycznych oraz kulturowych (np. poprzez udostępnioną		

		publikację, która została wydana w ramach projektu). Wymiana wzajemnych doświadczeń z producentami produktów lokalnych z zagranicy.
Czy projekt dotyczył (angażował) grup/y defaworyzowanych/ej (wymienić jakie)	Rolnicy	
Proszę opisać innowacyjność projektu (jeśli dotyczy)	Nd.	
Proszę opisać trwałość efektów projekt	<p>Realizacja projektu przyczyniła się do rozwoju turystyki, w tym ekoturystyki na obszarze LSR. Jest to doskonały sposób na promocję turystyczną partnerskich regionów. Niewielkie gospodarstwa winiarskie, agroturystyki, lokalni rzemieślnicy i wytwórcy mieli szansę stać się trwałym elementem ich pejzażu. Wzrost liczby odwiedzających i korzystających z oferowanych przez nich usług wpłynie na zwiększenie dochodów tych osób, wzrost ekonomiczno-gospodarczy oraz poprawę jakości życia na obszarze LSR.</p> <p>Realizacja projektu pozwoliła także na wzmocnienie współpracy pomiędzy partnerskimi LGD, oraz producentami lokalnymi z obszarów objętych projektem. Projekt przyczynił się do międzynarodowej promocji obszaru LSR partnerskich LGD oraz do wzbogacenia oferty turystycznej tego obszaru.</p>	
Osiągnięte wskaźniki	Nazwa wskaźnika	Liczba
	Liczba zrealizowanych projektów współpracy międzynarodowej	1
	Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach mających na celu zachowanie oraz promocję dziedzictwa lokalnego	40
	Liczba wydarzeń o charakterze promocyjno-informacyjnym	3
	-	-
Inne uwagi dotyczące projektu	Brak	

Tabela 18 Projekty współpracy międzynarodowej LGD Nowa Galicja

5.5. Projekty poza RLKS

W przypadku działań poza RLKS możemy odnotować kilka aktywności ze strony LGD Nowa Galicja. Warto na wstępie wnieść, że wszystkie wymienione działania miały charakter jednorazowy, a w najbliższej przyszłości nie ma planów tworzenia z nich cyklicznych wydarzeń. Pomysły na wsparcie mieszkańców i obszaru LGD Nowa Galicja były zewnętrznymi inicjatywami, które z chęcią były realizowane na terenie LGD.

Jedną z nich jest działanie na rzecz rozwoju i promocji lokalnych produktów. W tym celu wydano publikację pt. "Smaki Galicji" w nakładzie 1000 egzemplarzy. W całe przedsięwzięcie zaangażowało się 15 członków, a koszt przedsięwzięcia wyniósł 14 129,86 zł. Jednocześnie, warto zauważyć, że jest to jedyny projekt, do którego wykorzystano nakłady finansowe. Reszta aktywności na przestrzeni lat 2015-2021 odnosiła się do bez kosztowego wsparcia w postaci szkoleń, warsztatów.

Na uwagę zasługuje działanie powstałe ze wsparciem Podkarpackiego Ośrodka Wspierania Ekonomii Społecznej oraz współpracy z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego 2014-2020, gdzie w ramach projektu w 2018 roku zorganizowano usługi doradcze i marketingowe dla obecnych i przyszłych przedsiębiorców terenów LGD. Szczegółowe informacje na temat dodatkowych projektów oraz szkoleń zaprezentowano w tabeli poniżej.

l.p.	Program/fundusz	Data realizacji działania (rozpoczęcia i zakończenia jeśli dotyczy)	Opis działań	Osiągnięte wskaźniki	Czy działania są kontynuowane po zakończeniu realizacji projektu/działania? W jaki sposób?	Budżet całego projektu/działania
1	Fundusz Promocji Produktu Regionalnego/Tradycyjnego/Ekologicznego - NGO, JST Szwajcarsko-Polski Program Współpracy Operator dotacji: Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia”	2013-2014	Wydanie publikacji pt. „Smaki Nowej Galicji” promującej przepisy kulinarne na potrawy tradycyjne oraz produkty lokalne z terenu gmin należących do Stowarzyszenia Pn. Lokalna Grupa Działania Nowa Galicja	1. Nakład 1000 egz. 2. Liczba uczestników biorących udział w projekcie 15	Nie	14 129,86 zł
2	Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego Europejski Fundusz Społeczny	2015	NGO sprawne jak mało kto. Projekt wsparcia sektora organizacji pozarządowych w województwie podkarpackim	1. Gadżety 300 szt.	Nie	Wsparcie niefinansowe
3	Podkarpacki Ośrodek Wspierania Ekonomii	2018	Wsparcie niefinansowe: Usługi doradcze, marketingowe	Nd.	Nie	Wsparcie niefinansowe

	<p>Społecznej</p> <p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego 2014-2020, Oś priorytetowa VIII „Integracja społeczna” Działanie 8.5 „Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie”</p>					
4	<p>Europejski Fundusz Społeczny</p> <p>Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 Priorytet II Efektywne polityki publiczne na rynku pracy, gospodarki i edukacji; Działanie 2.16 Usprawnienie procesu stanowienia prawa</p>	2021	<p>Wiedza drogą do aktywnego udziału w tworzeniu prawa</p> <p>Wsparcie w postaci 2-dniowego szkolenia</p>	Nd.	Nie	Wsparcie niefinansowe

Tabela 19 Wykaz realizacji projektów poza programem LEADER w LGD Nowa Galicja

5.6. Działalność biura LGD

Biuro LGD zlokalizowane jest w miejscowości Kołaczyce. Zatrudnione są tam trzy osoby, piastujące następujące stanowiska: kierownik biura, księgowa stowarzyszenia oraz specjalista ds. projektów. W ostatnich latach nie odnotowano większych zmian kadrowych. Zakres obowiązków jest dokładnie określony, ale warto zaznaczyć, że zatrudnione osoby są dobrze przeszkolone i zaznajomione w wielu tematach, dzięki czemu są w stanie doradzić czy udzielić informacji nie tylko w kwestii zadań, jakie zostały do nich przypisane. Współpraca z Radą i Zarządem układa się bardzo dobrze, a pracownicy Biura LGD podkreślają „aktywność” ich przedstawicieli i fakt, iż nie ma żadnych problemów komunikacyjnych.

Pandemia COVID-19 wpłynęła na funkcjonowanie Biura LGD. Przez pewien pracownicy przeszli na tryb pracy zdalnej, a aktualnie działalność odbywa się z zachowaniem reżimu sanitarnego. Zauważalna stała się mniejsza liczba osób odwiedzających Biuro LGD, wzrosło natomiast znaczenie kontaktu telefonicznego.

Plan komunikacyjny LGD Nowa Galicja zakładał szereg zróżnicowanych metod mający na celu prowadzenia działań komunikacyjnych i zapewnienie jak najszerszego udziału społeczności lokalnej we wdrażaniu LSR i stworzenia warunków uczestnictwa każdej osobie.

W latach 2016-2022 ilość przeprowadzonych działań była imponująca i w niektórych przypadkach przekroczyła normy wskaźnika. Największy nacisk położono na kampanię informacyjną dotyczącą naborów wniosków informującą o głównych założeniach LSR. W ramach kampanii zaplanowano akcje informacyjną w przestrzeni internetowej (social media, artykuły na portalach LGD i UG), spotkania informacyjno - szkoleniowe, doradztwo indywidualne oraz przygotowanie materiałów informacyjnych (broszury, ulotki). Analizując poniższe dane, zdecydowanie najwięcej działań związanych było z doradztwem indywidualnym. W 2016 roku odbyło 45 spotkań z zakresu indywidualnego doradztwa, świadczy to o dużym zainteresowaniu ze strony potencjalnych beneficjentów. W kolejnych latach wskaźnik ten zmalał, „przebudzenie” nastąpiło w roku 2019.

Kolejnym działaniem w ramach realizacji planu komunikacji było upowszechnienie korzyści płynących z wykorzystania środków oraz rozpowszechnienie informacji dotyczących działalności LGD i założeń LSR. Kampanię oparto głównie na organizacji wydarzeniach promocyjnych takich jak: targi, konkursy itp. oraz uczestnictwa LGD w tego typu wydarzeniach organizowanych zewnętrznie.

Ostatnim etapem planu komunikacji było stworzenie sprawnego systemu przepływu informacji wraz z informacją zwrotną pomiędzy odbiorcami informacji a LGD, stworzenie warunków

do wymiany poglądów w oparciu o informację docierającą do mieszkańców na temat działalności w ramach LEADER w ramach PROW 2014-2020. W tym zakresie przeprowadzono badanie ankietowe skierowane do mieszkańców LGD, drogą elektroniczną lub bezpośrednio.

Analizując poniższe dane trzeba przyznać, że dwa ostatnie wskaźniki dotyczące kampanii promocyjnej oraz komunikacji zwrotnej nie były, aż tak szeroko zakrojone w porównaniu do kroku pierwszego (kampania informacyjna) i przeciągu lat działalności: 2016-2020 często osiągały zerowy wskaźnik (zakończono to działanie). Szczegóły zaprezentowano w tabeli poniżej.

Działanie komunikacyjne	Nazwa wskaźnika	Docelowa wartość wskaźnika	Wartość wskaźnika osiągnięta na dzień:						
			31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2021	25.03. 2022
Kampania informacyjna dotycząca naborów wniosków, informująca o głównych założeniach LSR 2014-2020	Artykuły na portalach społecznościowych. Artykuły na portalach LGD i UG	7	2	2	2	2	1	3	-
	Spotkania informacyjno-szkoleniowe	28	8	7	2	14	0	0	-
	Doradztwo indywidualne	115	45	14	18	39	13	20	14
	Materiały informacyjne (np. broszury, ulotka)	2	1	0	0	1	0	0	-
Kampania promocyjna dotycząca działalności LGD i założeń LSR	Materiały promocyjne (np. gadżety)	3	1	0	0	1	0	0	-
	Wydarzenia o charakterze promocyjnym (targi, konkursy itp.)	3	1	0	0	0	0	1	-
	Udział LGD w organizowanych przez podmioty zewnętrzne wydarzeniach takich jak imprezy, konkursy, targi itp.	3	0	0	2	1	0	0	-
Uzyskanie informacji zwrotnej na temat jakości pracy biura LGD, oraz efektywności działań komunikacyjnych i zastosowanych środków przekazu	Badanie ankietowe skierowane drogą elektroniczną lub bezpośrednio	75	0	0	25	0	0	21	-

Tabela 20 Plan komunikacji dla LGD Nowa Galicja w latach 2016-2022

Działanie komunikacyjne cieszące się największą popularnością oraz zaufaniem ze strony potencjalnych beneficjentów to doradztwo indywidualne, które odbywało się w biurze LGD. Wnioskodawcy i zainteresowani naborami mieszkańcy skorzystali również z innych możliwości doradztwa jakie były oferowane tj. porady telefoniczne czy mailowe, jednak w toku działań pozostały formy doradztwa nie zostały zewidencjonowane, jednak z rozmów ewaluacyjnych, można było wywnioskować że pozostałe formy komunikacji również cieszyły się dużą popularnością. Najwięcej porad udzielono latach: 2016 i 2019.

	Dane na dzień						
	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	25.03.2022
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa w biurze	45	17	18	39	13	20	13
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa udzielonych telefonicznie	-	-	-	-	-	-	-
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa mailowo/przez Internet	-	-	-	-	-	-	-
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa (suma wierszy powyżej)	-	-	-	-	-	-	-

Tabela 21 Ilość i forma udzielonego doradztwa w LGD Nowa Galicja w latach 2016-2022

Szkolenia pracowników LGD w okresie od 1.01.2016 do 25.03.2022

Data szkolenia	Temat szkolenia	Wykonawca szkolenia	Liczba przeszkolonych pracowników LGD
16.05.2016	Metodyka doradztwa, wsparcie przy opracowaniu projektu, wniosku o przyznanie pomocy oraz opracowaniu biznesplanu – szkolenia pozaplanowe !	CDR Kraków	3
15.09.2016 – 16.09.2019	Metodyka doradztwa, wsparcie przy opracowaniu projektów, wniosku o przyznanie pomocy oraz opracowaniu biznesplanu	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3
07.10.2016	Przygotowanie projektów w ramach PROW 2014-2020 – LEADRE	Lokalna Grupa Działania „Kraina Nafty”	3
25.01.2017 - 26.01.2017	Podniesienie kompetencji w zakresie oceny formalnej wniosków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, ze szczególnym naciskiem na weryfikację biznesplanów i dokumentacji technicznej projektów inwestycyjnych	Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich	1
18.05.2017 – 19.05.2017	Przygotowanie wniosków o przyznanie pomocy na projekt grantowy w ramach poddziałania 19.2 (...)	Lokalna Grupa Działania Nasze Bieszczady	3
09.10.2017 – 10.10.2017	Szkolenie dla przedstawicieli LGD z terenu województwa podkarpackiego – sprawy bieżące	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2
24.01.2018	Nowelizacja przepisów o ochronie danych osobowych – praktyczne aspekty stosowania RODO oraz nowej ustawy o ochronie danych osobowych	Centrum szkoleniowe ABI EXPERT	1
12.07.2018	Szkolenie dla przedstawicieli LGD z terenu województwa podkarpackiego dot. zmian przepisów dotyczących wdrażania LSR oraz ich interpretacja i sposób ich zastosowania (poddziałanie 19.2)	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2

14.11.2018 – 15.11.2018	Zasady funkcjonowania LGD analiza dokumentów wewnętrznych stowarzyszenia, zasady wypełniania dokumentacji aplikacyjnej i rozliczeniowej w ramach poddziałania 19.2	Lokalna Grupa Działania Nasze Bieszczady	1
28.02.2019 – 01.03.2019	Szkolenie dla przedstawicieli LGD z terenu województwa podkarpackiego dot. zmian przepisów dotyczących wdrażania LSR oraz ich interpretacja i sposób ich zastosowania	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2
13.06.2019 - 14.06.2019	Zasady wypełniania dokumentacji aplikacyjnej i rozliczeniowej w ramach poddziałania 19.2 – (przepisy w zakresie wdrażania LSR oraz ich interpretacja i sposób zastosowania – plan szkoleń)	Lokalna Grupa Działania Nasze Bieszczady	2
20.02.2020 – 21.02.2020	Szkolenie przedstawicieli LGD z terenu województwa podkarpackiego – (wykonanie umowy ramowej, różnice kursowe, realizacja poddziałań 19.2 oraz 19.3 na terenie województwa podkarpackiego, czynności kontrolne)	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2
09.10.2020	Spotkanie on-line z przedstawicielami LGD z terenu województwa podkarpackiego – (zmiany wprowadzone w przepisach dotyczących LEADER	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3
09.04.2021	Szkolenie dla przedstawicieli LGD z terenu województwa podkarpackiego – (stan wdrażania LSR, zmiany w PROW 2014-2020, zasady podziału dodatkowych środków)	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3
09.06.2021 – 11.06.2021	Szkolenie dla przedstawicieli lokalnych grup działania z województwa podkarpackiego (monitoring i ewaluacja LSR, smart villages)	Lokalna Grupa Działania Nasze Bieszczady	2
26.06.2021 – 27.06.2021	Szkolenie dla przedstawicieli stowarzyszeń (proces stosowania prawa w Polsce, dostępność, podstawy prawne sytuacji osób niepełnosprawnych)	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego	1

09.10.2021 – 10.09.2021	Szkolenie dla przedstawicieli LGD z terenu województwa podkarpackiego (stan wdrażania LSR, czynności kontrolne, wielofunduszowość)	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	1
08.09.2021	Szkolenie z zakresu koncepcji Smart Village	Centrum Doradztwa Rolniczego	2
18.10.2021 – 20.10.2021	Szkolenie dla przedstawicieli LGD z terenu województwa podkarpackiego – ewaluacja i monitoring LSR, stan wdrażania LSR	Lokalna Grupa Działania Nasze Bieszczady	2
15.11.2021 – 16.11.2021	Szkolenie dla przedstawicieli LGD z terenu województwa podkarpackiego – wdrażanie wielofunduszowych strategii, funkcjonowanie Podkarpackiej Sieci LGD, perspektywa finansowa 2023-2027, wsparcie przygotowawcze	Podkarpacka Sieć LGD	2

Tabela 22 Szkolenia pracowników LGD w okresie od 1.01.2016 do 25.03.2022

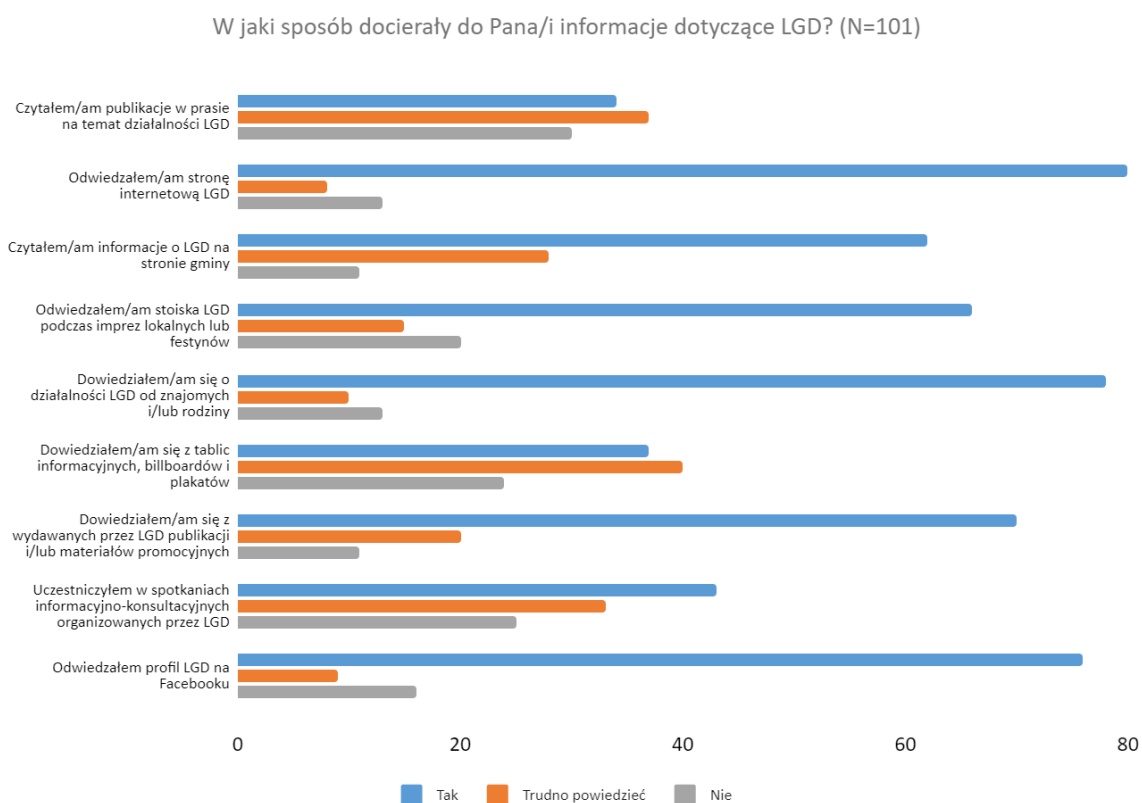
Szkolenia członków organów LGD w okresie od 1.01.2016 do 25.03.2022 (proszę wpisać datę aktualizacji danych)

Data szkolenia	Temat szkolenia	Wykonawca szkolenia	Liczba przeszkolonych członków zarządu	Liczba przeszkolonych członków rady
06.12.2016	Procedury oceny i wyboru wniosków, celów i przedsięwzięć LSR, kryteriów wyboru wniosków oraz ochrony danych osobowych	Stowarzyszenie Pn. Lokalna Grupa Działania Nowa Galicja	0	15
12.07.2017	Ocena i wybór wniosków o powierzenie grantów	Stowarzyszenie Pn. Lokalna Grupa Działania Nowa Galicja	0	12
02.07.2019	Ocena i wybór operacji w ramach poddziałania 19.2	Stowarzyszenie Pn. Lokalna Grupa Działania Nowa Galicja	0	9
27.11.2019	Ocena i wybór operacji w ramach poddziałania 19.2	Stowarzyszenie Pn. Lokalna Grupa Działania Nowa Galicja	0	15
10.03.2022	Szkolenie dla członków Rady dotyczące zmian w procedurach/wytucznych dot. oceny i wyboru operacji w ramach poddziałania 19.2	Stowarzyszenie Pn. Lokalna Grupa Działania Nowa Galicja	0	14

Tabela 23 Szkolenia członków organów LGD w okresie od 1.01.2016 do 25.03.2022

Nawiązując do planu komunikacyjnego, warto sprawdzić opinie samych mieszkańców gmin obszaru LGD na temat tego, czy komunikacja była skuteczna. W przygotowanej dla nich ankiecie zadano pytanie o źródła informacji na temat stowarzyszenia LGD Nowa Galicja. Na podstawie wyników możemy ocenić, iż przygotowany plan komunikacji spełnił swoje zadanie.

Spośród ankietowanych na pytanie skąd docierały do nich informacje na temat LGD najczęściej wskazywali portal internetowy LGD, na drugim miejscu znalazł się przekaz ustny (tzw. “poczta pantoflowa”) - badani o LGD dowiedzieli się od znajomych. Kolejnym znaczącym źródłem wiedzy okazały się social media - fanpage LGD na Facebooku. Potwierdza to dość jednoznacznie, że korzystanie z wirtualnych kanałów komunikacji jest efektywne. Najmniej efektywnym źródłem informacyjnym okazały się bardziej tradycyjne formy przekazu takie jak: publikacje w prasie oraz bilbordy i plakaty na tablicach ogłoszeń. Wymienione treści szczegółowo obrazuje poniższy wykres.

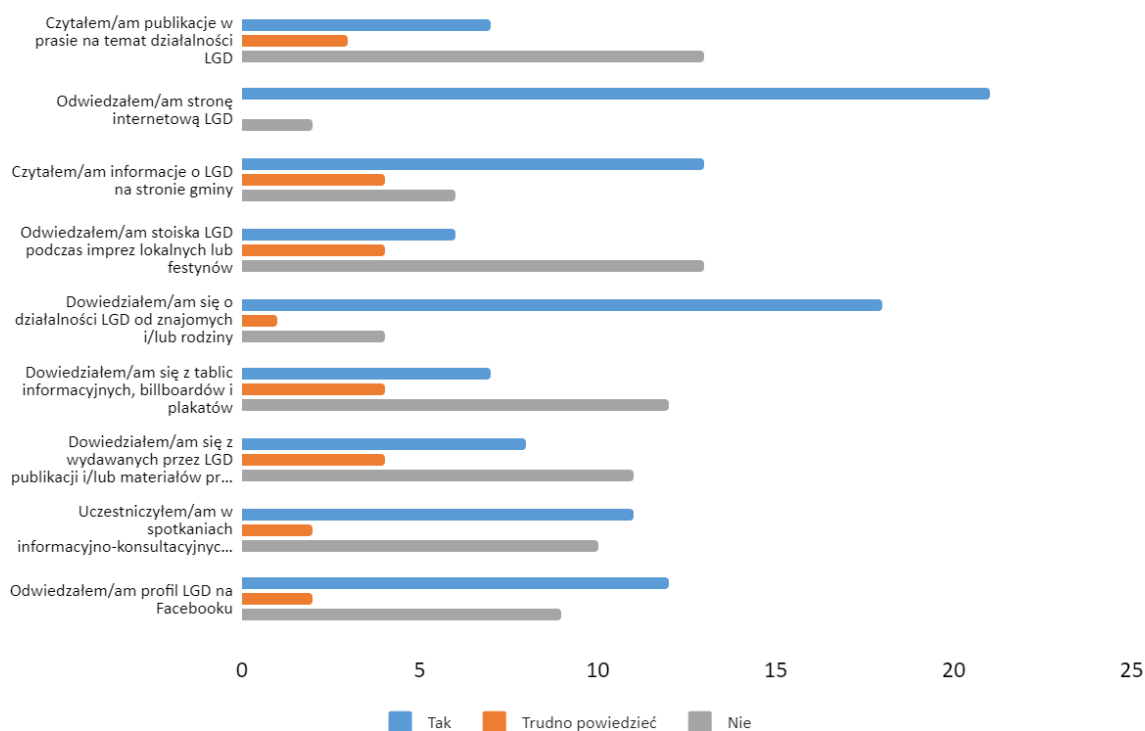

Wykres 9 Wskazanie źródeł informacji o naborze wniosków LGD Nowa Galicja

Na pytanie dotyczące w jaki sposób docierały treści dotyczące informacji o naborze wniosków praktycznie wszyscy ankietowani beneficjenci wskazali Internet. Prawie wszyscy respondenci odwiedzili stronę internetową LGD, znaczna część odpowiadających odwiedziła profil LGD na Facebooku. Potwierdza to tezę, iż dobrze przygotowana i przejrzysta strona internetowa oraz dobrze

prorowadzone social media, w obecnych czasach stanowi najefektywniejszą formę komunikacji. Kolejnym silny źródłem informacyjnym jest przekaz ustny, mieszkańcy komunikują się między sobą stanowią zwartą sieć społeczno-komunikacyjną wspierając siebie nawzajem. Najrzadziej wskazywanymi źródłami informacji o naborze wniosków były wg ankietowanych publikacje LGD w prasie, a także organizowane przez LGD stoiska informacyjne podczas imprez lokalnych i festynów.

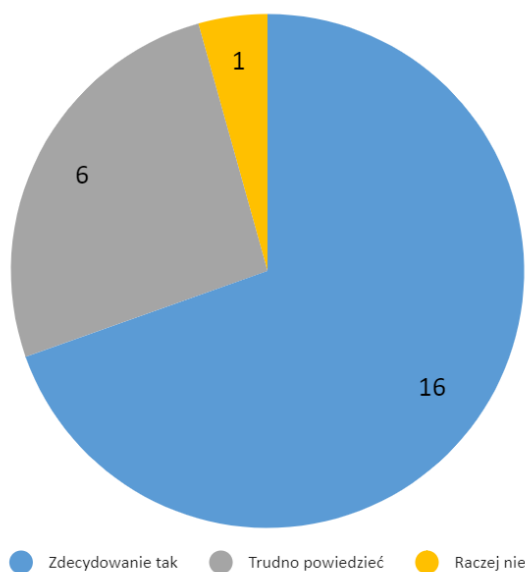
W jaki sposób docierały do Pana/i informacje o naborze wniosków w LGD? (N=23)

Wykres 10 Ocena stopnia i jakości informacji odnośnie naborów wniosków w LGD Nowa Galicja

Istotne jest także sprawdzenie, jak badani beneficjenci oceniają to, czy LGD w wystarczającym stopniu informowała o możliwości pozyskania środków. Szczegóły obrazuje poniższy wykres. Ankietowani beneficjenci bardzo pozytywnie oceniają działalność Biura LGD w aspekcie informowania o możliwości pozyskania środków 22 spośród 23 badanych wskazało odpowiedź „zdecydowanie tak” lub „raczej tak”, a tylko jedna osoba nie potrafiła jednoznacznie się w tej kwestii wypowiedzieć. Jedno z podstawowych zadań LGD zostało więc ocenione bardzo dobrze.

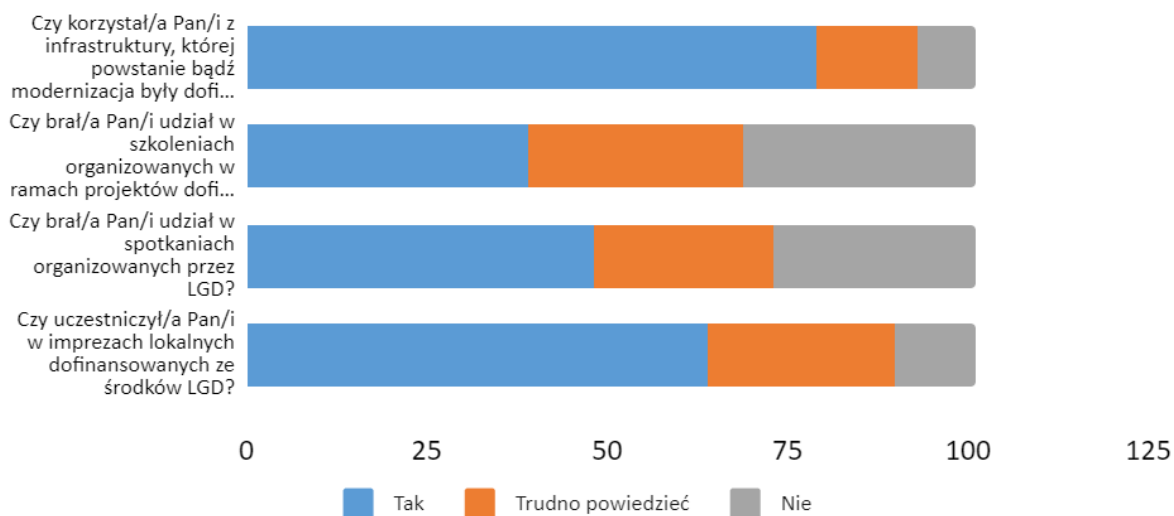
Czy LGD w wystarczającym stopniu informowała o możliwości pozyskania środków? N=23

Wykres 11 Ocena beneficjentów na temat sposobu informowania LGD o możliwości pozyskania środków.

Ankietowani mieszkańcy pozytywnie ocenili także efekty działań LGD w ciągu ostatnich 5 lat. Największa grupa respondentów odpowiedziała twierdząco (ok. 70%) na pytanie o korzystanie z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury. Dość duża grupa ankietowanych mieszkańców potwierdziła uczestnictwo w imprezach lokalnych dofinansowanych ze środków LGD. W poniższym wykresie warto zwrócić uwagę na odpowiedź: "trudno powiedzieć" która pojawia się w każdym zadanyim pytaniu. Wnioskować można, że mieszkańcy często nie mają wiedzy czy dane przedsięwzięcia pochodzi z środków LGD, może to świadczyć o zbyt niskim poziomie zainteresowania życiem wspólnoty i stowarzyszenia LGD lub małą ilością informacji wskazujących efekty działalności LGD. Szczegóły obrazuje poniższy wykres.

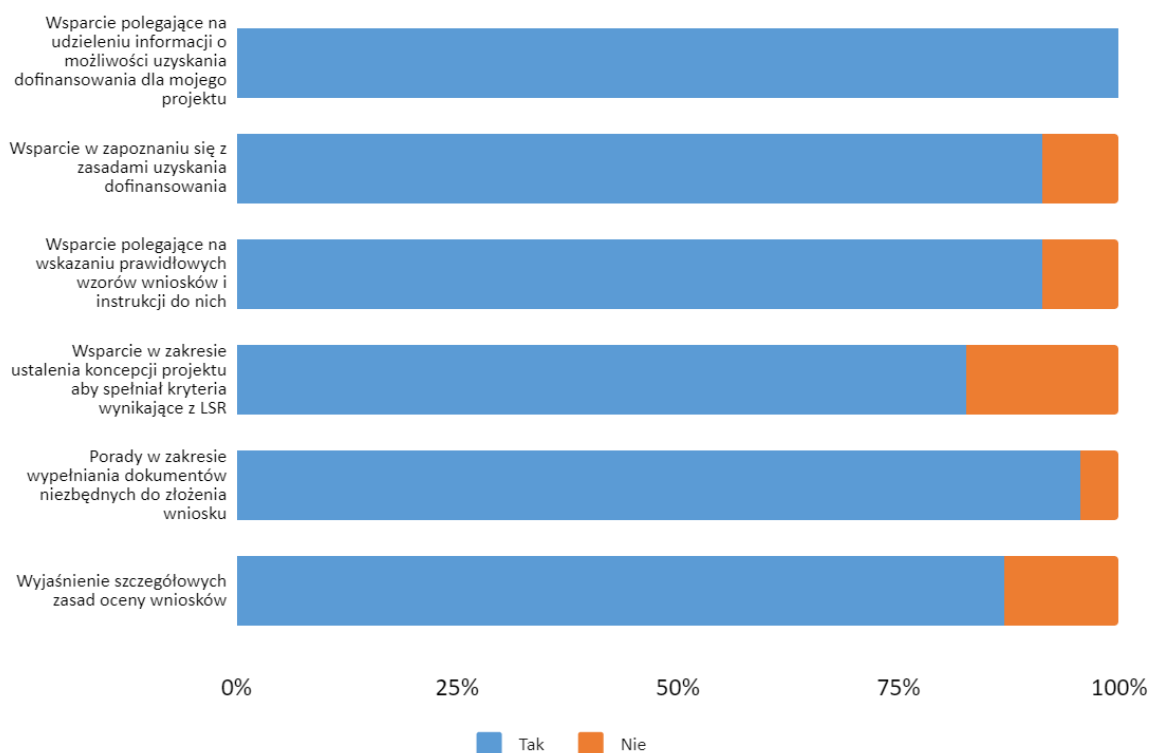
Czy korzystał/a Pan/i z efektów działań podejmowanych w ciągu ostatnich 5 lat przez LGD funkcjonujące na terenie gminy, w której Pan/i mieszka? (N=101)

Wykres 12 Ocena efektów działalności LGD Nowa Galicja

W ramach opisywanego tu badania ewaluacyjnego zebrano opinie beneficjentów na temat wsparcia udzielanego im na różnych etapach współpracy z LGD Nowa Galicja. Zdecydowana większość ankietowanych skorzystała z szerokiego zakresu wsparcia ze strony LGD na etapie składania wniosku. 100% beneficjentów skorzystało z konsultacji mających na celu udzielenie informacji o możliwości uzyskania dofinansowania dla swojego projektu, a ok. 90% beneficjentów uzyskało wsparcie dotyczące zasad uzyskiwania dofinansowań, prawidłowego wypełnienia dokumentów dodanych do wniosku oraz instrukcji prawidłowego przygotowania wniosku ze wskazaniem prawidłowych wzorów. Na podstawie wysokiego wyniku twierdzących odpowiedzi w ankiecie możemy ocenić, iż beneficjenci uzyskali niezbędną pomoc ze strony LGD na każdym etapie składania wniosków.

Proszę wskazać, w jakim zakresie korzystał/a Pan/i ze wsparcia ze strony LGD na etapie składania wniosku? (N=23)

Wykres 13 Zakres wsparcia udzielonego beneficjentom ze strony LGD na poszczególnych etapach składania.

Samo doradztwo ocenione zostało przez badanych beneficjentów bardzo pozytywnie. Dotyczy to zarówno etapu składania wniosku, jak i etapu realizacji oraz rozliczenia operacji. Wysokie oceny dotyczyły zakresu udzielonych porad, ich przydatności, a także przygotowania merytorycznego doradców. Analizując tabelę z wynikami badania, nie wszyscy korzystali ze wsparcia ze strony LGD: na etapie realizacji operacji (2 osoby) oraz na etapie rozliczenia operacji (3 osoby). Najwyżej ocenione zostało przygotowanie merytoryczne doradców z LGD, aż 21 beneficjentów z 23 odpowiedziało pozytywnie na ten punkt. Warty podkreślenia jest fakt, że pojawiły się odpowiedzi negatywne na etapie składania wniosków zanotowano 1 głos - "zdecydowanie nie zgadzam się". Mimo incydentalnej krytycznej oceny działalność doradczą w trakcie trwania projektu można ocenić bardzo wysoko.

Ocena wsparcia udzielonego beneficjentowi przez LGD na różnych etapach prowadzenia operacji								
		Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie	N
Etap składania wniosku	Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	17	4	1	0	1	0	23
	Udzielone porady były przydatne	17	5	0	0	1	0	23
	Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	19	2	1	0	1	0	23
Etap realizacji operacji	Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	17	3	0	1	0	2	23
	Udzielone porady były przydatne	18	1	1	1	0	2	23
	Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	18	2	0	1	0	2	23
Etap rozliczania operacji	Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	15	4	1	0	0	3	23
	Udzielone porady były przydatne	16	3	0	1	0	3	23
	Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	16	3	0	1	0	3	23

Tabela 24 Ocena wsparcia udzielonego beneficjentowi przez LGD na różnych etapach prowadzenia operacji.

Ankietowani beneficjenci zostali poproszeni o ocenę poszczególnych elementów procesu składania i realizacji projektu przy wsparciu LGD. Wyniki okazały się bardzo pozytywne, a głosy krytyczne były pojedyncze. Jedynie w punkcie dotyczącym kryteriów wyboru wniosków pozwalających na wybór najlepszych projektów, pojawiła się odpowiedź: "nie zgadzam się". Najwyższy wynik - 100% pozytywnych odpowiedzi zdobył wskaźnik dotyczący czytelności procedur wyboru wniosków o dofinansowanie LGD. O tym jak dobrze oceniana jest działalność LGD najlepiej świadczy fakt, iż żaden

z badanych beneficjentów nie wykluczył zabiegania o ponowne wsparcie ze strony LGD w przyszłości. Szczegóły ocen poszczególnych stwierdzeń dotyczących procesu składania i realizowania projektu przy wsparciu LGD zaprezentowano na poniższym wykresie.

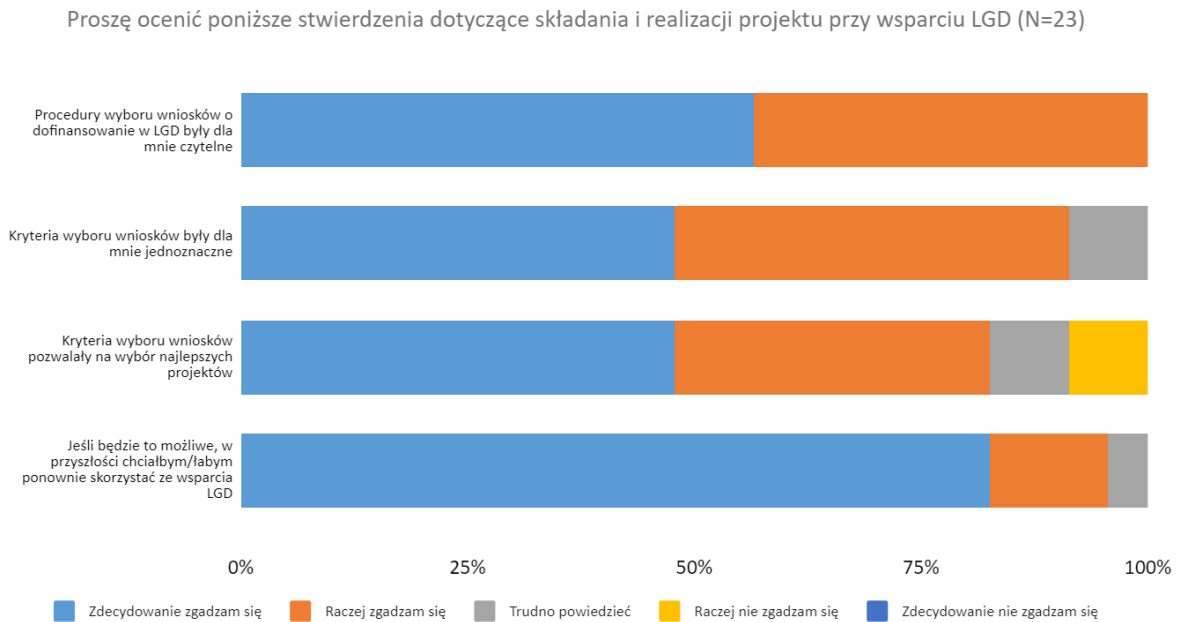

Tabela 25 Ocena beneficjentów poszczególnych elementów procesu składania i realizacji projektu przy wsparciu LGD.

Rozdział 6 Odpowiedzi na pytania badawcze.

6.1. Ocena wpływu na główny cel LSR

Analiza pomysłów, diagnoza obszaru LGD Nowa Galicja, a także możliwości finansowe pozwoliły na ustalenie dwóch celów ogólnych realizacji LSR, tj. I. Lokalne społeczności aktywne w tworzeniu miejsc pracy i rozwój gospodarki na obszarze LGD; II. Poprawa jakości życia mieszkańców na obszarze LGD.

Realizacja wskaźników przebiegła dobrze. Na przestrzeni lat 2016-2022, widoczny jest rozwój przedsiębiorczości na obszarach LGD, na który faktycznie położono największy nacisk. Ponad połowa środków z budżetu LGD była przeznaczona na aktywizację społeczeństwa w zakresie przedsiębiorczości, (zakładanie nowych przedsiębiorstw oraz rozwijanie już istniejących) a także wsparcie grup defaworyzowanych (głównie: ludzie młodzi w wieku produkcyjnym oraz kobiety powracające na rynek pracy). Zarówno na utworzenie, jak i na rozwój działalności gospodarczej w analizowanym okresie zwiększano wskaźniki w ramach lokowania zaoszczędzonych środków i/lub otrzymanych tzw. „bonusów”. Warto dodać, że z każdym naborem ilość oraz konkurencyjność wniosków wzrastała. Ilość złożonych wniosków stanowczo przekraczała pulę środków do rozdysponowania w każdym naborze. Realizacja I celu ogólnego przyczyniła się do powstania nowych przedsiębiorstw, które wspierają osoby z grup defaworyzowanych (każdy wniosek uwzględniał w swojej strategii takie osoby) oraz wpłynęły na obniżenie dość wysokiego poziomu bezrobocia na terenach LGD. W przypadku działań związanych z poprawą jakości życia mieszkańców LGD zwraca uwagę rozwój infrastruktury techniczno - społecznej: place zabaw, świetlice, plenerowe siłowni. Na przestrzeni okresu badawczego wzrosła ilość organizacji pozarządowych, które zajmowały się między innymi zachowaniem i rozwojem lokalnej kultury (koła gospodyń, ludowe kapele i zespoły taneczne, lokalni rzemieślnicy i artyści).

Można w konsekwencji stwierdzić, że LGD Nowa Galicja dobrze poradziła sobie z wdrażaniem strategii i jeśli nie pojawią się nieoczekiwane sytuacje, uda się zrealizować wszystkie zaplanowane wskaźniki.

6.2. Ocena wpływu na kapitał społeczny

Korzyści z kapitału społecznego dotyczą różnych obszarów i w tym aspekcie można wskazać choćby zmniejszenie nierówności społeczno-ekonomicznych, integrację z szerszą zbiorowością czy też większe zaangażowanie w rozwiązywanie problemów społecznych.

Społeczność lokalna jest żywo zainteresowana naborami LGD. Podczas wywiadów z przedstawicielami LGD, wskazano wysoki wskaźnik zapytań oraz konsultacji prowadzonych dla wnioskodawców. Kolejną wartością potwierdzającą wpływ LSR na kapitał społeczny mieszkańców obszaru LGD Nowa Galicja są dane wskazujące, na relacje między beneficjentami a biurem LGD, gdzie prawie wszyscy beneficjenci korzystali z porad i wsparcia pracowników biura na każdym z etapów składania wniosków. Ponadto wnioskodawcy w ankietach bardzo dobrze ocenili pracowników pod kątem kompetencji. Dodatkowo badani mieszkańcy wskazali, iż pozyskiwali informacje dotyczące stowarzyszenia LGD oraz terminów naborów z przekazu ustnego ("od znajomych lub rodziny") co świadczy o komunikatywności mieszkańców oraz poprawności ich relacji. Poprawa infrastruktury społecznej i turystycznej również pozytywnie wpływa na kapitał społeczny. Nowe obiekty znacząco mogą wpłynąć na jakość spędzanego wolnego czasu, mieszkańcy w ankietach widzą i doceniają zmiany na obszarach LGD pod kątem innowacyjności i estetyki otoczenia. W trakcie okresu wdrażania LSR odnotowano wzrost liczby oraz rozwój działalności organizacji pozarządowych. Pomocne będą na pewno więc kolejne nabory oraz przedsięwzięcia służące integracji społecznej i wzmocnieniu poczucia jedności i tożsamości, wspieraniu lokalnych liderów i działaczy w organizacjach pozarządowych, które z powodzeniem będą realizowane przez lokalne, silne NGO.

6.3. Przedsiębiorczość

W świetle danych zawartych w LSR oraz raportach GUS, dynamika rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LGD Nowa Galicja była słabsza w porównaniu z innymi obszarami województwa Podkarpackiego. Szczególną uwagę przykuwa procent bezrobocia, który był wyższy na obszarze LGD niż w całym województwie. Liczba pracujących w latach 2015-2021 we wszystkich gminach obszaru LGD wzrastała, ale należy podkreślić, że te wzrosty były nieznaczne. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na obszarze LGD przybiera tendencję spadkową od roku 2012 co uznano za pozytywne zjawisko. W ramach działań LGD powstało ok 20 nowych firm, z pewnością wpłynęło na ogólną poprawę sytuacji na rynku pracy.

Według ankietowanych mieszkańców LGD Nowa Galicja działania przedsiębiorcze zostały uznane za jeden z najważniejszych obszarów wymagających dofinansowania w przyszłości, pomimo zwiększenia wskaźnika i przekierowania niewykorzystanych środków z innego przedsięwzięcia, które nie zostało zrealizowane, to wciąż niewystarczający budżet na wsparcie przedsiębiorczości na terenie LGD. Tworzenie nowych miejsc pracy oraz rozwijanie tych istniejących uzyskało bardzo dużo wskazań wśród ankietowanych mieszkańców LGD. Nowa Galicja powinna więc w dalszym ciągu dużą wagę przykładac do operacji polegających na tworzeniu i rozwoju przedsiębiorstw, przeznaczając możliwie najwięcej środków na ten cel. Zebrane odpowiednie doświadczenie wnioskodawców i beneficjentów może nieść pozytywne zmiany w zakresie przedsiębiorczości.

6.4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe

Turystyka i dziedzictwo kulturowe były uznane za ważny temat objęty obszarem działania LGD Nowa Galicja. Zwłaszcza, że został on ujęty w celach szczegółowych strategii LSR: "zachowanie i promocja dziedzictwa lokalnego oraz aktywizacja mieszkańców obszaru LGD" oraz częściowo w II celu ogólnym: "poprawa jakości życia mieszkańców na obszarze LGD. "

W ramach wskazanych celów zaplanowano szereg działań, które miały służyć wzmocnieniu konkurencyjności obszaru. W ramach celu związanego z turystyką i dziedzictwem kulturowym zaplanowano dużo przedsięwzięć i sporą część spośród nich udało się już zrealizować. Przykład mogą stanowić: nowo powstałe ławki, siłownie plenerowe, odnowienie niektórych zabytków, świetlice, izby pamięci, domy kultury. Inwestycje związane z agroturystyką - bazy noclegowe lub wolnostojące sauny. Co zastanawiające, pomimo wymienionych przedsięwzięć, ankietowani mieszkańcy nie zauważyli większego ruchu turystycznego w okresie ostatnich 5 lat (niespełna 25% respondentów odpowiedziało twierdząco.) Na obszarze LGD wciąż istnieje bardzo mała liczba obiektów noclegowych w porównaniu do woj. podkarpackiego, brakuje spójnych szlaków turystycznych dla całego LGD, a niektóre zabytkowe przestrzenie wciąż wymagają wsparcia. Dodatkowo pojawiły się głosy, iż obszar powiatu jasielskiego choć malowniczy nie należy to częstych destynacji turystycznych i posiada ogromną konkurencję w postaci innych terenów choćby w postaci pasma górskiego Bieszczady. Dlatego rekomendowano większy nacisk kłaść na rozwój przedsiębiorczości, co nie zmienia faktu, że dbałość o zachowanie dziedzictwa kulturowego jest wciąż bardzo ważnym aspektem. 6.5. Grupy defaworyzowane

Do szczególnie ważnych grup, które należy objąć wsparciem zaliczono: osoby młode w wieku produkcyjnym (24-34 oraz 35-44 lata) Dodatkowo wskazano, osoby posiadające wykształcenie zawodowe i policealne oraz średnie zawodowe. Do grup defaworyzowanych zaliczono: osoby niepełnosprawne, absolwenci szkół i uczelni bez doświadczenia zawodowego, rolnicy, osoby nie dysponujące własnym środkiem transportu, ze względu na dojazd do miejsc pracy, kobiety bez kwalifikacji gotowe do podjęcia pracy, osoby starsze 50 + zarówno kobiety jak i mężczyźni.

Przewidziano dla nich takie obszary interwencji tj.: organizacja szkoleń, prezentacje dobrych praktyk, budowanie i promocja „marki” LGD. Stwierdzono także potrzebę zmiany świadomości mieszkańców w kierunku wywołania u nich chęci do zmian. Konieczna jest także zmiana w postawach samych przedsiębiorców. Budowanie sieci podmiotów zaangażowanych w pracę z grupami defaworyzowanymi i bezrobotnymi oraz włączenie innych podmiotów do sieci. Z danych obrazujących stopień ubóstwa społeczności LGD wynika, że ok 10% społeczności obszaru LGD korzysta z różnych form wsparcia tj. zasiłki lub domy pomocy społecznej. Choć na przestrzeni ostatnich 5 lat liczba osób korzystających z zasiłku zmalała wzrosła natomiast liczba osób korzystających z domów opieki oraz liczba osób niepełnosprawnych, Są to głównie osoby starsze, które również zaliczane są do grup defaworyzowanych.

Z uwagi między innymi na niekorzystną sytuację demograficzną społeczności wszystkich gmin obszaru LGD. Rosnącą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym, migracje młodych ludzi czy ciągle nie najlepszą sytuację gospodarczą, niezbędna wydaje się kontynuacja czy też nawet rozwój działań kierowanych do określonych w LSR grup defaworyzowanych.

6.6. Innowacyjność

W trakcie prac nad LSR-em zwracano uwagę na szereg problemów związanych z tematem innowacyjności np. jej niskiego poziomu świadomości wśród lokalnych firm czy małą liczbę działań innowacyjnych podejmowanych przez przedsiębiorców. W konsekwencji innowacyjność została uznana za istotne kryterium wyboru operacji. Zwrócono również uwagę na sztywność kryteriów innowacyjności, które ograniczają możliwość rozwojową innych podobnych do siebie przedsiębiorstw. Dlatego postulowano za stworzeniem nowej definicji innowacyjności, która umożliwi rozwój przedsiębiorczości a zarazem pozytywnie wpłynie na nowe rozwiązania. Warto jednak uznać fakt, że wnioski pisane są coraz lepiej, również pod tym kątem i pojawiają się coraz to ciekawsze pomysły, przykłady mogą stanowić mobilny tartak lub mobilne usługi kosmetyczne.

6.7. Projekty współpracy

W ramach projektów współpracy zgodnie z LSR zaplanowano trzy projekty. Dwa projekty na poziomie krajowym oraz jedną współpracę międzynarodową. W ramach działań udało się zrealizować aż dwa z trzech zaplanowanych przedsięwzięć, co można uznać za bardzo satysfakcjonujący wynik, szczególnie w porównaniu do innych stowarzyszeń LGD.

Projekt krajowy dotyczył rozwoju infrastruktury plenerowej - ławeczki, siłowni. Natomiast projekt międzynarodowy dotyczył: Promocji Enoturystyki i Dziedzictwa Lokalnego zrealizowany w ramach Polsko - Węgierskiej współpracy. Projekt miał na celu: promocję produktów lokalnych, popularyzacja tradycji winiarskich oraz zwiększenie atrakcyjności obszaru poprzez rozwój enoturystyki.

Oba projekty zrealizowano efektywnie i skutecznie z korzyścią dla całego obszaru LGD Nowa Galicja. Warto jednak zaznaczyć, że wciąż nie został zrealizowany jeden planowany projekt krajowy. Należy podkreślić, że projekty współpracy stanowią bardzo dobrą formę współdziałania LGD i wpływają niewątpliwie na rozwój umiejętności współdziałania w realizowaniu istotnych celów.

6.8. Ocena funkcjonowania LGD

Funkcjonowanie biura LGD Nowa Galicja należy ocenić bardzo dobrze i to zarówno pod względem działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, jak i doradczych. Biuro LGD tworzy 3-osobowy zespół, dobrze przeszkolonych i kompetentnych pracowników. W sposób kompleksowy udzielali oni porad na każdym etapie składania wniosków, o czym świadczą odpowiedzi ankietowanych beneficjentów. Prawie wszyscy wnioskodawcy korzystali z porad i konsultacji biura LGD, a znaczna większość oceniła wsparcie bardzo dobrze. O tym jak dobrze oceniana jest potrzeba funkcjonowania i sama działalność LGD najlepiej świadczy fakt, iż najwyżej ocenione zostało przygotowanie merytoryczne doradców z LGD, aż 21 beneficjentów z 23 odpowiedziało pozytywnie. Dodatkowo żaden z badanych beneficjentów nie wykluczył zabiegania o ponowne wsparcie ze strony LGD w przyszłości (gdyby pojawiła się taka możliwość).

W kontekście funkcjonowania Biura LGD, nie pojawiły głosy niezadowolenia lub sprzeciwu odnośnie szkoleń. Ilość oraz jakość szkoleń uznano za wystarczające i satysfakcjonujące. Dodatkowo tym pracownicy biura wyrazili chęć uczestnictwa w spotkaniach z innymi biurami LGD w kraju, dzięki czemu nastąpi wymiana doświadczeń oraz możliwość inspiracji innymi działaniami. Wskazano również potrzebę szkoleń pod kątem nowych możliwości, działań oraz innowacyjności w celach, które mogli przedstawić wnioskodawcą i tym samym pomóc w przygotowywaniu jak najlepszych wniosków. Ponadto wyrażono potrzebę szybkiej reakcji w postaci szkoleń na wciąż zmieniające się prawo, tak jak było to w przypadku wprowadzenia w Polsce tzw. "Polskiego Ładu".

6.9. Ocena procesu wdrażania

Zmiany w LSR miały charakter porządkujący. Wynikały z konieczności dostosowania się do nowych przepisów prawnych, faktem pozyskania nowych środków i tym samym potrzebą zwiększenia wskaźników, korektami w projektach współpracy i planie komunikacji, doprecyzowaniem kryteriów wyboru czy przesunięciami oszczędności. Część zmian wynikała z sytuacją pandemii COVID-19. Jedną z najbardziej znaczących zmian wprowadzono we wrześniu 2018 r. dotyczyła likwidacji przedsięwzięcia "Tworzenie inkubatorów przetwórstwa spożywczego na obszarze LGD" z powodu braku chętnych wnioskodawców do realizacji tego działania, środki przesunięto na przedsięwzięcie mające na celu rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD.

Procedury naboru, wyboru i realizacji projektów były wystarczająco przejrzyste i przyjazne dla beneficjentów. Podobnie zastosowane kryteria wyboru operacji są jednoznaczne i nie budzą większych wątpliwości. Pozwalają także na wybór najlepszych wniosków, które są spójne z celami LSR. System wskaźników również uznano za nieskomplikowany, co potwierdzają ankietowani beneficjenci.

6.10. Wartość dodana podejścia LEADER

Działalność stowarzyszenia LGD Nowa Galicja niewątpliwie angażuje i łączy samorząd lokalny, organizacje pozarządowe, usługodawców, a także osoby fizyczne. Warte podkreślenia jest, że LGD Nowa Galicja reagowało na wskazane w diagnozie LSR problemy, starając się stworzyć odpowiednie warunki do rozwoju. Działania związane z tworzeniem i rozwijaniem przedsiębiorstw mające zmniejszyć poziom bezrobocia są adekwatnym przykładem. Dodatkowo działania związane m.in. z rozwojem infrastruktury w zakresie techniczno-społecznym oraz turystycznym z pewnością tworzą środowisko do dalszego rozwoju turystyki lub agroturystyki i poprawy jakości życia mieszkańców. Dodatkowo dwa zrealizowane projekty współpracy: krajowy i międzynarodowy z pewnością przyczyniły się do dalszego i szerokiego działania, dając doświadczenie i wzmagając motywację na więcej działań w kierunku zwiększenia popularności obszaru i samej "marki" Nowa Galicja na arenie krajowej i międzynarodowej. Pomimo działań związanych z przedsiębiorczością i szczerą chęcią rozwijania tego sektora, obszar ten wciąż wymaga dużego zaangażowania, aktywizacja zawodowa grup defaworyzowanych oraz działań mających na celu zatrzymanie odpływu młodych mieszkańców gmin, które powinny być priorytetyzowane w dalszym planowaniu przedsięwzięć oraz budżetu.

7. Podsumowanie. Wnioski i rekomendacje.

W ramach przedsięwzięć LGD Nowa Galicja oraz stworzonej na te potrzeby diagnozy LSR można stwierdzić, iż gminy wchodzące w skład stowarzyszenia dołożyły wszelkich starań by zrealizować wszystkie obrane cele. Analizując bieżące dane z realizacji postępu rzeczowo-finansowego LSR, nie ma większych obaw o realizacji założonych wskaźników, a dotąd zrealizowane działania z zakresu przedsiębiorczości, infrastruktury i kultury tworzą przestrzeń do rozwoju i wygodniejszego życia mieszkańców.

Analiza działań LGD daje możliwość sformułowania następujących rekomendacji:

1. Temat przedsiębiorczości ujęty w LSR i wymieniony jako pierwszy cel główny stanowi istotny, jak nie najważniejszy czynnik rozwojowy całego obszaru LGD Nowa Galicja. Młodzi ludzie wchodzący dopiero w przestrzeń rynku pracy zostali uznani za grupę defaworyzowaną i to właśnie tych mieszkańców powinno otoczyć się szczególnym wsparciem. Niesienie pomocy z zakresu przedsiębiorczości poczynając od szkoleń, informowaniu o kolejnych naborach na dofinansowania oraz kompleksowe wsparcie w trakcie zakładania oraz prowadzenia działalności powinno być uznane za cel nadrzędny. W trakcie wywiadów zwrócono uwagę na duże zaangażowanie ze strony wnioskodawców wyrażających chęć założenia nowych działalności. Rekomendacją na przyszłe nabory może być kwestia ponownego zastanowienia się jak rozdysponować budżet by zwiększyć pulę dofinansowań na rozwój przedsiębiorczości lub wesprzeć te istniejące, które w dobie trudnych czasów mogą wymagać wsparcia na początku swojej działalności.
2. Biorąc pod uwagę II cel ogólny LSR brzmiący: poprawa jakości życia mieszkańców na obszarze LGD, warto zwrócić uwagę na realizacje związane z poprawą infrastruktury. Z pewnością trzeba uznać, że nowo powstała infrastruktura taka jak: siłownie plenerowe, ławeczki, świetlice z pewnością wpływają na komfort mieszkańców. Jednakże warto uwzględnić głos mieszkańców, którzy na pytanie w ankiecie o cele przeznaczenia środków na drugim miejscu tuż po rozwoju przedsiębiorczości wskazali stan dróg, który okazuje nie satysfakcjonujący i w słabej kondycji. Co prawda działania z tego zakresu wykraczają poza kluczowe obszary interwencji LGD w ramach PROW, ale nacisk na poprawę infrastruktury drogowej powinien leżeć w interesie partnerstwa trójstronnego. W ramach rekomendacji warto uwzględnić głos ankietowanych i skupić się na poprawie jakości dróg, tak by obszar LGD tworzył skomunikowaną sieć połączeń i dawał możliwość rozwoju w zakresie m.in. promowanej przez LGD turystyki.

3. Turystyka i dziedzictwo kulturowe były uznane za ważny temat objęty obszarem działania LGD Nowa Galicja. Został on ujęty w celach szczegółowych strategii LSR: "zachowanie i promocja dziedzictwa lokalnego oraz aktywizacja mieszkańców obszaru LGD". Analizując temat turystyki na obszarze LGD Nowa Galicja trzeba uwzględnić dość dużą konkurencyjność ze strony innych niedaleko położonych terenów destynacji turystycznej np. Bieszczady. Dlatego aby wzmocnić konkurencyjność stowarzyszenia LGD pod tym kątem warto zastanowić się nad stworzeniem spójnej strategii obejmującej wszystkie gminy LGD. Tworząc tym samym kompleksową ofertę turystyczną, która pozwoli odwiedzającym spędzić dłuższy czas odkrywając skarby natury i kultury "Nowej Galicji". W trakcie wywiadu z Zarządem padła propozycja odnowienia istniejącego już szlaku architektury drewnianej.
4. Projekty współpracy stanowią dobrą i rozwijającą formę współdziałania LGD. Niewątpliwie wpływają na rozwój umiejętności współdziałania w realizowaniu istotnych celów. Wydaje się niezbędne, aby w przyszłości kontynuować tego typu działania, zwracając szczególną uwagę na ten aspekt i tym samym starać się dobierać do realizowania projektów solidnych i sprawdzonych partnerów.
5. Sytuacja demograficzna obszaru LGD Nowa Galicja przy zachowaniu obecnej tendencji w przyszłości może okazać się niekorzystna. Zjawisko odpływu młodej części społeczeństwa, głównie w celach zarobkowych doprowadza do powstania społeczeństwa starzejącego się. Niezbędna wydaje się kontynuacja, czy też rozwój działań kierowanych do określonych w LSR grup defaworyzowanych (osoby młode, osoby starsze - po 50 roku życia oraz drobni przedsiębiorcy, rolnicy, kobiety powracające na rynek pracy)
6. Działalność biura LGD Nowa Galicja została oceniona bardzo dobrze w każdym obszarze jego działań: animacji, promocji, informacji oraz doradztwa. Rekomenduje się dalej kontynuować należytą praktykę, uwzględniając jakościowy program szkoleń dla pracowników biura wymienione w rozdziale 6.8.
7. Temat innowacyjności wciąż wzbudza wątpliwości szczególnie wśród zarządu i pracowników biura. W analizie wywiadów prowadzonych w ramach ewaluacji, respondenci zwracali uwagę na dość niski wskaźnik innowacyjności wśród złożonych wniosków. Jednak większe kontrowersje budzi sztywność kryteriów oceny tego kryterium oceny. Zero-jedynkowy przelicznik często nie jest miarodajny, a wręcz krzywdzący dla wnioskodawców w trakcie oceniania. Często też hamuje możliwość rozwoju podobnych do siebie przedsięwzięć w LGD, które zgodnie z prawem konkurencyjności przedsiębiorstw mogą funkcjonować a nawet dobrze prosperować. Rekomenduje się przeanalizowanie zasad i systemu punktacji opisanego wskaźnika.

8. Spis tabel i wykresów.

Spis tabel:

Tabela 1. Ludność w gminach stanowiących LGD Nowa Galicja	11
Tabela 2 Wartości wskaźnika G dla gmin wchodzących w skład LGD Nowa Galicja.	12
Tabela 3. Wydatki gmin wchodzących w skład LGD Nowa Galicja w przeliczeniu na 1 mieszkańca....	12
Tabela 4 Wybrane dane gmin obszaru LGD Nowa Galicja	14
Tabela 5. Pracujący w gminach wchodzących w skład LGD Nowa Galicja	15
Tabela 6. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wchodzących w skład LGD Nowa Galicja.....	16
Tabela 7 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym.....	16
Tabela 8 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. Ludności	18
Tabela 9 Ludność w wieku przed-.po- i produkcyjnym	21
Tabela 10 10 Saldo migracji ogółem w gminach wchodzących w skład LGD	21
Tabela 11 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności.....	23
Tabela 12 Turystyczne obiekty noclegowe w gminach – stan w dniu 31 lipca poszczególnych lat	26
Tabela 13 Historia zmian LSR.....	29
Tabela 14 Postęp rzeczowy	33
Tabela 15 Historia naborów LGD Nowa Galicja w latach 2016-2022	36
Tabela 16 Realizacja finansowa celów ogólnych i szczegółowych w LGD Nowa Galicja.	44
Tabela 17 Projekt współpracy krajowej LGD Nowa Galicja	48
Tabela 18 Projekty współpracy międzynarodowej LGD Nowa Galicja	49
Tabela 19 Wykaz realizacji projektów poza programem LEADER w LGD Nowa Galicja.....	52
Tabela 20 Plan komunikacji dla LGD Nowa Galicja w latach 2016-2022.....	55
Tabela 21 Ilość i forma udzielonego doradztwa w LGD Nowa Galicja w latach 2016-2022.....	56
Tabela 22 Szkolenia pracowników LGD w okresie od 1.01.2016 do 25.03.2022	59
Tabela 23 Szkolenia członków organów LGD w okresie od 1.01.2016 do 25.03.202.....	59
Tabela 24 Ocena wsparcia udzielonego beneficjentowi przez LGD na różnych etapach prowadzenia operacji.....	65
Tabela 25 Ocena beneficjentów poszczególnych elementów procesu składania i realizacji projektu przy wsparciu LGD.	66

Spis wykresów:

Wykres 1. Wydatki gmin wchodzących w skład LGD Nowa Galicja w przeliczeniu na 1 mieszkańca ...	13
Wykres 2 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. Ludzi w wieku produkcyjnym	17
Wykres 3 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. Mieszkańców.....	18
Wykres 4 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców	24
Wykres 5 ocena zmian dotyczących rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LGD w przeciągu ostatnich 5 latach	38

Wykres 6 Ocena zmian dotyczących kultury i rekreacji na obszarze LGD w przeciągu ostatnich 5 lat.	39
Wykres 7 Ocena zmian dotyczących aktywizacji i kapitału społecznego na obszarze LGD w przeciągu	40
Wykres 8 Obszary wymagające dofinansowania w ocenie badanych mieszkańców gmin obszaru.	41
Wykres 9 Wskazanie źródeł informacji o naborze wniosków LGD Nowa Galicja.....	60
Wykres 10 Ocena stopnia i jakości informacji odnośnie naborów wniosków w LGD Nowa Galicja	61
Wykres 11 Ocena beneficjentów na temat sposobu informowania LGD o możliwości pozyskania środków.....	62
Wykres 12 Ocena efektów działalności LGD Nowa Galicja	63
Wykres 13 Zakres wsparcia udzielonego beneficjentom ze strony LGD na poszczególnych etapach składania.....	64

9. Aneksy tworzone w toku realizacji badania.

Ankieta dla mieszkańców obszaru LGD

Prosimy o wypełnienie krótkiej ankiety dotyczącej efektów funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania. Ankieta jest anonimowa, co znaczy, że nie gromadzimy żadnych danych, które mogą pozwolić na identyfikację osób ją wypełniających. Wypełnienie ankiety trwa 10 minut.

Z góry dziękujemy za pomoc!

1. Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany?

Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Mieszkańcy mieli większy wpływ na to, co dzieje się w gminie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Poprawiła się sytuacja na rynku pracy	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Powstały nowe firmy	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Pojawiły się nowe formy wsparcia dla ludzi młodych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Podejmowano inicjatywy, których celem było wsparcie osób starszych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Zwiększyła się liczba inicjatyw służących kultywowaniu lokalnej tradycji	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Poprawiły się relacje pomiędzy mieszkańcami	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Zwiększył się ruch turystyczny	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Poprawił się stan zabytków	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Pojawiły się nowe formy spędzania wolnego czasu	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Poprawił się stan infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Zwiększyła się liczba wydarzeń kulturalnych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Przestrzeń publiczna stała się bardziej estetyczna	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie

2. Proszę wyobrazić sobie, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale środków finansowych w gminie, w której Pan/i mieszka. Które z wymienionych obszarów wymagają dofinansowania?

Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Promocja obszaru	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Oferta kulturalna	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Infrastruktura sportowa	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Drogi	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Infrastruktura społeczna (świetlice, miejsca spotkań)	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Szkolenia i warsztaty dla mieszkańców	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Działalność organizacji pozarządowych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Tworzenie nowych miejsc pracy	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Opieka nad osobami starszymi	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Wsparcie dla istniejących firm	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Dofinansowanie dla osób planujących założyć firmy	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie

3. Czy słyszał Pan/i o Lokalnej Grupie Działania? Proszę wybrać 1 odpowiedź.

- a. Tak Proszę przejść do pytania nr 4.
- b. Nie Proszę przejść do pytania nr 5.

4. W jaki sposób docierały do Pana/i informacje dotyczące Lokalnej Grupy Działania. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Czytałem/am publikacje w prasie na temat działalności LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem/am stronę internetową LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czytałem/am informacje o LGD na stronie gminy	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

Odwiedzałem/am stoiska LGD podczas imprez lokalnych lub festynów	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się o działalności LGD od znajomych i/lub rodziny	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się z tablic informacyjnych, billboardów i plakatów	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się z wydawanych przez LGD publikacji i/lub materiałów promocyjnych	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Uczestniczyłem w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych organizowanych przez LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem profil LGD na Facebooku	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

5. Czy korzystał/a Pan/i z efektów działań podejmowanych w ciągu ostatnich 5 lat przez LGD działające na terenie gminy, w której Pan/i mieszka? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Czy korzystał/a Pan/i z infrastruktury, której powstanie bądź modernizacja były dofinansowane ze środków LGD?	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czy brał/a Pan/i udział w szkoleniach organizowanych w ramach projektów dofinansowanych przez LGD?	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czy brał/a Pan/i udział w spotkaniach organizowanych przez LGD?	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czy uczestniczył/a Pan/i w imprezach lokalnych dofinansowanych ze środków LGD?	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

6. Proszę wskazać, w którym przedziale wiekowym się Pan/i mieści. Proszę wybrać 1 odpowiedź.

- a. 18-25 lat
- b. 26-35 lat
- c. 36-45 lat
- d. 46-55 lat
- e. 56-65 lat
- f. 66 lat lub więcej

7. Proszę podać swoją płeć. Proszę wybrać 1 odpowiedź.

- a. Kobieta
- b. Mężczyzna
- c. Wolę nie podawać.

Ankieta dla beneficjentów

Prosimy o wypełnienie krótkiej ankiety dotyczącej funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania. Ankieta jest anonimowa, co znaczy, że nie gromadzimy żadnych danych, które mogą pozwolić na identyfikację osób ją wypełniających. Wypełnienie ankiety nie powinno zająć więcej niż 10 minut.

Ankieta powinna zostać wypełniona przez osobę, która jest lub była realizatorem projektu wspartego przez Lokalną Grupę Działania (np. polegającego na założeniu działalności gospodarczej). W przypadku, gdy beneficjentami wsparcia był podmiot (Urząd Gminy, Ośrodek Kultury, Organizacja Pozarządowa, OSP, KGW), ankieta powinna zostać wypełniona przez osobę, która w ramach danego podmiotu była bezpośrednio zaangażowana w realizację dofinansowanego projektu.

Z góry dziękujemy za pomoc!

W jakim stopniu zgadza się Pan/i ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”? (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

- a. Zdecydowanie zgadzam się
- b. Raczej zgadzam się
- c. Trudno powiedzieć
- d. Raczej nie zgadzam się
- e. Zdecydowanie nie zgadzam się

W jaki sposób docierały do Pana/i informacje o naborze wniosków w Lokalnej Grupie Działania?

Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Czytałem/am publikacje w prasie na temat działalności LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem/am stronę internetową LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czytałem/am informacje o LGD na stronie gminy	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem/am stoiska LGD podczas imprez lokalnych lub festynów	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się o działalności LGD od znajomych i/lub rodziny	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się z tablic informacyjnych, billboardów i plakatów	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się z wydawanych przez LGD publikacji i/lub materiałów promocyjnych	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Uczestniczyłem/am w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych organizowanych przez LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

Odwiedzałem/am profil LGD na Facebooku	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
--	-----	-------------------	-----

Dlaczego zdecydował/a się Pan/i (lub podmiot reprezentowany przez Pana/ią) na złożenie wniosku o przyznanie pomocy finansowej do LGD? Proszę wybrać jedną odpowiedź, która najlepiej opisuje główny powód złożenia wniosku do LGD.

- Było to jedyne dostępne źródło finansowania mojego projektu
- Nie otrzymałem/am dofinansowania z innych środków/innego programu
- Chciałem/am skorzystać z nadarzającej się okazji otrzymania środków
- Zostałem/am zachęcony/a do złożenia wniosku przez LGD
- Na moją decyzję wpłynęła możliwość skorzystania z doradztwa w biurze LGD

Jak ocenia Pan/i wsparcie udzielane przez LGD na etapie składania wniosku? Proszę ocenić w jakim stopniu zgadza się Pan/i ze stwierdzeniami opisującymi wsparcie na tym etapie. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Udzielone porady były przydatne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie

Proszę wskazać, w jakim zakresie korzystał/a Pan/i ze wsparcia ze strony LGD na etapie składania wniosku? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Wsparcie polegające na udzieleniu informacji o możliwości uzyskania dofinansowania dla mojego projektu	Tak	Nie
Wsparcie w zapoznaniu się z zasadami uzyskania dofinansowania	Tak	Nie
Wsparcie polegające na wskazaniu prawidłowych wzorów wniosków i instrukcji do nich	Tak	Nie
Wsparcie w zakresie ustalenia koncepcji projektu aby spełniał kryteria wynikające z LSR	Tak	Nie
Porady w zakresie wypełniania dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku	Tak	Nie
Wyjaśnienie szczegółowych zasad oceny wniosków	Tak	Nie

Jak ocenia Pan/i wsparcie udzielane przez LGD na etapie realizacji projektu? Proszę ocenić w jakim stopniu zgadza się Pan/i ze stwierdzeniami opisującymi wsparcie na tym etapie. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Udzielone porady były przydatne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie

Jak ocenia Pan/i wsparcie udzielane przez LGD na etapie rozliczenia projektu? Proszę ocenić w jakim stopniu zgadza się Pan/i ze stwierdzeniami opisującymi wsparcie na tym etapie. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Udzielone porady były przydatne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie

Czy obecnie pozostaje Pan/i w kontakcie z LGD? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Uczestniczę w spotkaniach organizowanych przez LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Kontaktuję się telefonicznie z przedstawicielami LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czytam komunikaty na stronie internetowej LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Mam osobisty kontakt z przedstawicielami LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

Kontaktuję się w inny sposób	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Nie mam z LGD żadnego kontaktu	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

Czy brał/a Pan/i lub organizacja którą Pan/i reprezentuje udział w tworzeniu LSR? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź.

- a. Tak
- b. Trudno powiedzieć
- c. Nie

Kto był głównym odbiorcą efektów Pani/a projektu/ projektów? Proszę wybrać jedną odpowiedź, która najlepiej opisuje Pana/i projekt.

- a. Ja i moja rodzina
- b. Moja organizacja
- c. Ogół mieszkańców gminy/ obszaru LGD
- d. Turyści
- e. Przedsiębiorstwa
- f. Inne

Proszę ocenić poniższe stwierdzenia dotyczące składania i realizacji projektu przy wsparciu LGD. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Procedury wyboru wniosków o dofinansowanie w LGD były dla mnie czytelne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Kryteria wyboru wniosków były dla mnie jednoznaczne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Kryteria wyboru wniosków pozwalały na wybór najlepszych projektów	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
LGD w wystarczającym stopniu informowała o możliwości pozyskania środków	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Jeśli będzie to możliwe, w przyszłości chciałbym/łabym	Zdecydowanie	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie	Zdecydowanie się	Nie korzystałem/am ze

ponownie skorzystać ze wsparcia LGD	zgadzam się			zgadzam	nie zgadzam	wsparcia na tym etapie
-------------------------------------	-------------	--	--	---------	-------------	------------------------

Czy na etapie przygotowania, realizacji lub rozliczenia projektu pojawiły się jakieś problemy wpływające negatywnie na jego przebieg bądź rezultaty?

a. Tak *Proszę odpowiedzieć na następane pytanie.*

b. Nie ***Dziękujemy za wypełnienie ankiety!***

Jakie to były problemy? *Na pytanie odpowiadają tylko osoby, które w poprzednim pytaniu wybrały odpowiedź „Tak”. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.*

Problemy bezpośrednio związane z przedmiotem projektu (np. problemy wynikające z branży w której działa przedsiębiorca, odbiorcami działań NGO lub uzgodnieniami dotyczącymi przebiegu tras rowerowych w projekcie gminnym)	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy finansowe (np. z wypłatą dofinansowania, kredytem na realizację zadania, zmiennością cen w czasie realizacji zadania względem wpisanych we wniosku)	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy formalno-prawne	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy personalne (np. z pracownikami, członkami/ partnerami itp.)	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy z terminową realizacją harmonogramu (opóźnienia itp.)	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Trudność w dostępie do informacji na temat składania, realizacji lub rozliczenia projektu	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy wynikające z wprowadzenia w Polsce stanu pandemii	Tak	Trudno powiedzieć	Nie